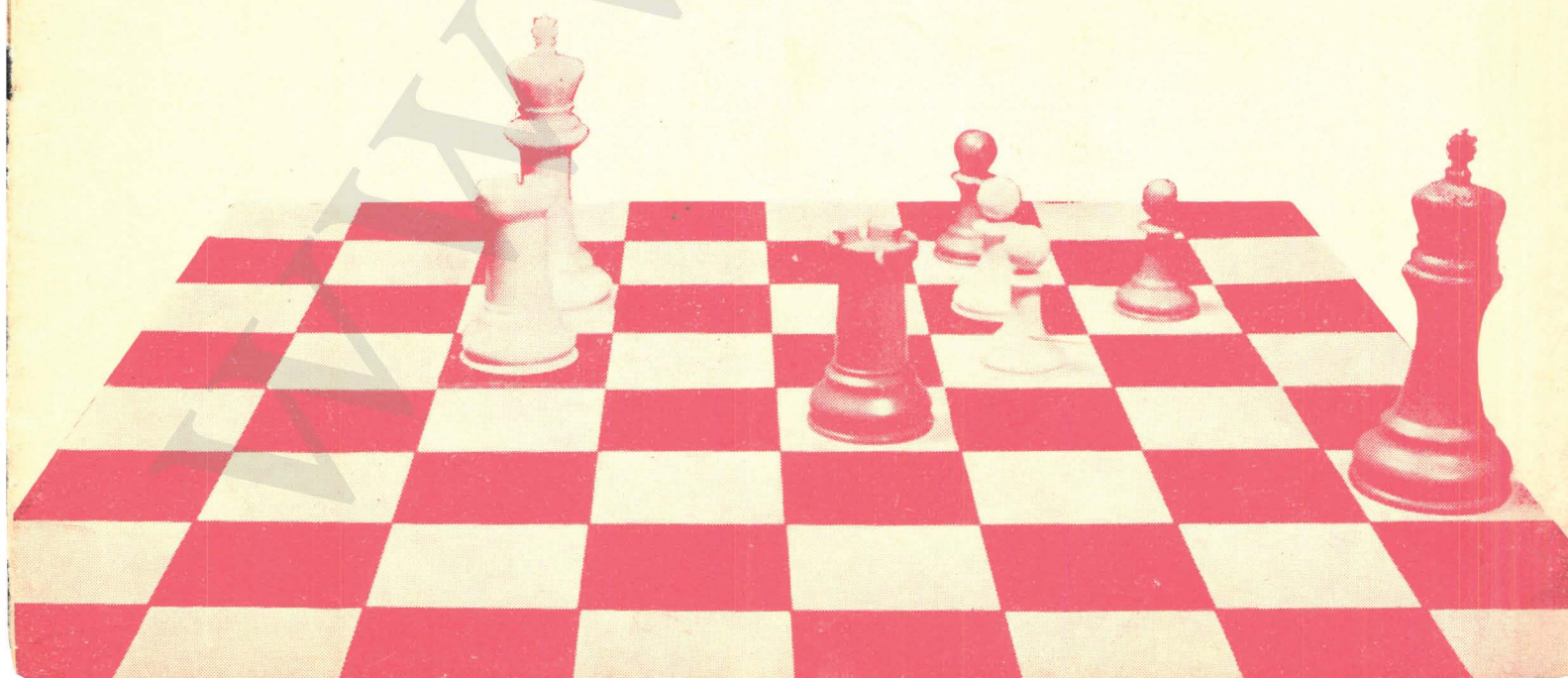

4 1963

Revista *de* **SAH**

Primele partide ale meciului Botvinnik=Petrosian

**NOII CAMPIONI DE ȘAH AI R.P. UNGARE:
BILEK ISTVAN și EVA KARAKAS**

Al XVIII-lea campionat masculin de șah al țării vecine și prietene s-a încheiat în luna februarie, consfințind victoria meritată a proaspătului mare maestru internațional Bilek Istvan. Ca și în ediția trecută, lupta pentru titlu a fost deosebit de aprigă și punctată de surprize. Prima s-a produs chiar înainte de deschiderea campionatului: marele maestru Szabo Laszlo, unul dintre cei mai autorizați pretendenți la titlu, serios rănit la un antrenament de ... schi cu câteva zile înainte de data primei runde, nu s-a mai putut prezenta la start. O surpriză de proporții a furnizat-o maestrul Bărczay László: după primele runde s-a instalat în fruntea clasamentului și numai înfrângerea neașteptată în ultima rundă din partea lui Forintos l-a privat de câștigarea titlului.

Fostul campion, Portisch Lajos, principalul favorit al întrecerii în absența marelui maestru Szabo, s-a clasat pe locul patru, în urma lui Lengyel Levente, învinsul său de anul trecut în meciul de baraj pentru titlu.

Iată clasamentul final: 1. I. Bilek 14 puncte; 2—3. L. Bărczay, L. Lengyel 13,5; 4. L. Portisch 13; 5. J. Flesch 11,5; 6—7. Gy. Forintos, L. Navarovski 11; 8—9. P. Dely, Gy. Kluger; 10. K. Honfi; 11—13. E. Gasztonyi, E. Haag, dr. L. Liptay 9; 14. I. Somogyi 8; 15. E. Varnusz 7; 16—18. T. Filep, Z. Kovacs, P. Szilagyi 6,5; 19. F. Köberl 5,5; 20. L. Săpi 5.

Primele runde ale campionatului feminin au avut o desfășurare furtunoasă, marcată de asaltul înverșunat al jucătoarelor tinere împotriva celor consacrate. După patru runde, în fruntea clasamentului se aflau mezele turneului: Jutka Gombos (19 ani) și Erzébet Kmetovits (18 ani) învingătoare în întâlnirile cu maestrele K. Honfi și I. Silly. De altfel aceste două jucătoare tinere s-au menținut în lupta directă pentru titlu până la încheierea concursului. De abia ultima rundă a adus clarificarea. Jutka Gombos și Eva Karakas, aflate la egalitate de puncte, concurau cu șanse egale pentru titlu, ambele având de înfruntat adversare situate la periferia clasamentului. Dar în timp ce experimentata Eva Karakas și-a adjudecat victoria, Gombos a pierdut surprinzător și cu aceasta și șansa de a mai deveni campioană.

Rezultatele finale: 1. E. Karakas 10 puncte; 2. J. Langos 9½; 3—4. J. Gombos, I. Bilek 9; 5—6. E. Kmetovits, J. Sillye 7½; 7. K. Honfi; 8. E. Finta 6½; 9. L. Körtvelyessi 5½; 10—11. B. Nagy, Gy. Balla 5; 12—13. O. Bory, Z. Bydeskuthy 3½; 14. G. Jaszay 2½ puncte.

REGGIO EMILIA 1963

A 5-a ediție a turneului internațional de la Reggio Emilia s-a încheiat cu victoria maestrului maghiar Győző Forintos. Învingătorul, în formă deosebită, s-a impus din primele runde și a realizat un număr impresionant de puncte: din cele 11 partide jucate a cules 9 victorii și a făcut 2 remize. În clasament urmează compatriotul său Karoly Honfi cu 8½ puncte, Damianovici 7½, Rabar, Tatar 7, Filip, Langeweg 6½, Zichichi 5½, Paoli 4, Gragger 2½, Fleischmann 1 și Siveri 0 puncte.

După cum arată clasamentul, marele maestru M. Filip, participant la ultimul turneu al candidaților, a avut o comportare modestă, clasându-se de abia pe locurile 6—7.

ANGLIA—OLANDA 11½ - 8½

Tradiționala întâlnire dintre reprezentativele de șah ale celor două țări s-a încheiat de data aceasta cu victoria șahiștilor englezi. La prima masă, Penrose l-a învins pe fostul campion mondial M. Euwe. La masa a doua, Kottbauer a încheiat la egalitate întâlnirea cu Prins (Olanda). Cu același rezultat s-a încheiat și întâlnirea de la masa a treia: Clark — Van Scheltinga. La masa a patra însă olandezul Cortlever l-a învins cu 1½—½ pe cunoscutul jucător englez Alexander.

CUPRINSUL

In luptă pentru titlul mondial! 49

Note teoretice

Aspecte actuale în Partida Spaniolă 53
Cititorii au cuvântul 54

Partide și finaluri

Din partidele marilor maeștri (Fischer-Reshevsky) 55
Meciul Gheorghiu-Günsberger 56
De la ultimele turnee 57
De la al XV-lea campionat al R.P.R. 59

Activitatea șahistă în țară

„Ziua șahului“ în regiunea Bacău 60
Activitate rodnică la Sinaia 61
Campionatele orașului Ploiești 61
Voința Tg. Mureș, campioană 61

Șah magazin

Principiile jocului de mijloc: Despre apărare (VI) 63

Studii și probleme

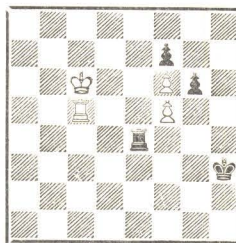
Concursul nostru internațional 1963 63
Vladimir Pachman 64
Pe locul întâi—A.P. Kuznețov 64
Concursul nostru între dezlegători 64

Combinații, partide scurte Cop. IV

COPERTA NOASTRĂ

C. Raina

Pr. I, Conc. „Constructorul“
1956

Revista de ȘAH

Proletari din toate țările, uniți-vă!

ORGAN
AL FEDERAȚIEI ROMÂNE
DE ȘAH

Adresa: Căsuța poștală Nr. 21 — București I — Tel.: 12.41.70

Anul XIV — Nr. 4 — 1963

I. NEISTAD

maestru al sportului din U.R.S.S.

În luptă pentru titlul mondial!

— Corespondență specială de la Moscova —

Și iată, ca acum doi ani, campionul lumii și șalengerul sînt pe scena teatrului de estradă din Moscova. Cu o mică deosebire, totuși. Petrosian, care atunci comenta spiritual mersul luptei în biroul de presă și pe coloanele ziarului „Sovetskii Sport”, acum stă în fața deținătorului titlului suprem, iar scaunul său la masa presei și în rubrica lui „Sovetskii Sport” este ocupat chiar de M. Tal... Rolurile s-au inversat.

Multe amănunte coincid însă cu ediția trecută a meciului pentru campionatul mondial. Aceiași arbitri — marele maestru suedez Gideon Stahlberg și maestrul englez Harry Golombek. Aceași persoană reprezintă Federația internațională de șah — excampionul mondial dr. Max Euwe. Și bineînțeles, cel mai autentic element de tradiție, deținătorul „coroanei” șabiste, Mibail Botvinnik. A trecut de granița celor 50 de ani, puțin îmbătrînit, dar este același om simpatic, chipeș, gata de luptă pe tabla cu 64 patrate.

Prima partidă a meciului... Peste 1.500 spectatori umplu pînă la refuz sala și foaiernul teatrului. Sînt fericirii posesorii ai biletelor, pentru care cererile întrec cu mult numărul locurilor libere. Cei rămași acasă trebuie să se consoleze urmărind transmisiile televiziunii, „tradiționalele” comentarii ale postului de radio Moscova, ca și edițiile buletinului special al meciului, editat cu rapiditate maximă. Biroul de presă, alăturat scenei, pare un stup de albine în plină activitate. Mereu sună telefoanele, tăcînesc mașinile de scris. Pe măsute, marii maeștri și comentatorii analizează variantele care puteau surveni, dar n-au survenit în cursul partidei...

În acest timp pe scenă se dă o luptă grea. Și pentru campion și pentru șalenger victoria în prima partidă are o importanță capitală. După cum se știe, pînă acum Botvinnik nu reușise să cîștige prima partidă în meciurile în care și-a pus titlul în joc. În schimb i-a reușit aceasta în ambele meciuri revanșă. Cum de aci încolo meciurile revanșă sînt suspendate, Botvinnik joacă această primă partidă ca într-o revanșă!...

Pe T. Petrosian abia că-l poți recunoaște. Jucînd cu albul, el nu face nici o încercare de a lua inițiativa. Piese sale, aglomerate în propria sa tabără, așteaptă pasiv desfășurarea evenimentelor.

Deodată în biroul de presă năvălesc vreo zece mari maeștri și maeștri. Poate Botvinnik să decidă partida cu sacrificiul nebulului la b3? Poziția este disecată de Tal, Averbach, Polugaevski, Kotov, Flobr. Toți sînt de acord că sacrificiul dă negrului un atac foarte puternic...

Și în sfîrșit, pe tabla de demonstrație apare mutarea — Botvinnik trece calul pe g7! Campionul mondial refuză riscurile inutile, el își întărește metodic presiunea asupra poziției albe. Petrosian intră în criză de timp, nu mai poate scăpa din strînsarea adversarului.

„Greu de crezut că această partidă a jucat-o Petrosian...” remarcă un supporter înflăcărat al șalengerului. Într-adevăr, prima partidă a fost condusă de Petrosian mult sub nivelul său obișnuit. Dar să nu uităm că la tabla de șah stau oameni, nu automate. Și atmosfera în care se joacă o partidă și miza întrecerii, toate joacă un rol imens.

Dar destule presupuneri... Cititorul preferă desigur să studieze partidele celor doi mari competitori.

Partida 1

53. APĂRAREA NIMZOVICI

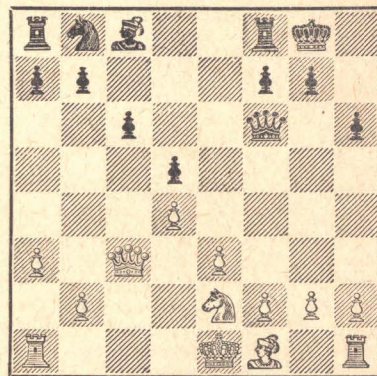
T. Petrosian

M. Botvinnik

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 („Această mutare — scria cîndva Alehin — este de departe cea mai logică din toate continuările, deoarece asigură împlinirea a două țeluri: albul ia sub control cîmpul e4 și evită dublarea pionilor săi pe coloana „c”... Dar timpul schimbă multe păreri. Astăzi se consideră că varianta cu 4.Dc2 nu asigură albului avantaje deosebite)

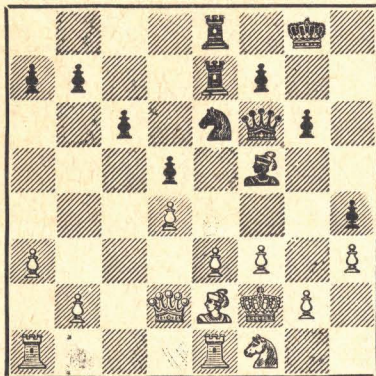
4...d5 5.c:d5 e:d5 (Alehin continua cu 5...D:d5 și la 6.Cf3 sau 6.e3 — 6...c5, atacînd principalul avanpost al albului, pionul d4) 6.Ng5 h6 (Obligă pe adversar să-și precizeze planurile. Poziția rezultată este binecunoscută campionului mondial. În meci — turneul pentru titlul de campion absolut al U.R.S.S. 1941, el l-a învins strălucit pe Keres, care-și retrăsese nebunul la h4. După 7...c5 8.0—0—0 N:c3 9.D:c3 g5 10.Ng3 c:d4 11.D:d4 Cc6 12.Da4 Nf5 13.e3 Tc8 albul a intrat sub atac puternic. Continuarea aleasă acum de Petrosian duce la joc pozițional, lini-

știt) 7.N:f6 D:f6 8.a3 N:c3+ 9.D:c3 c6 (Pionul „c” putea fi lăsat neapărat. În partida Boleslavski—Borisenko, campionatul U.R.S.S. 1950, negrul a continuat 9...0—0 10.Cf3 Nf5. Luarea la c7 este periculoasă din cauza 11...Cd7 cu mare avans în dezvoltare, iar după 11.e3 Cd7 12.Ne2 c5! negrul obține excelente perspective) 10.e3 0—0 (De obicei, în asemenea poziții albul adoptă planul „atacului minorității”, de pildă 11.Cf3 Nf5 12.Ne2 Cd7 13.b4 etc.) 11.Ce2 (Nici aceasta nu este o noutate. Așa s-a jucat în partida Reshevsky—Gheller, turneul candidaților Zürich 1953. După 11...Nf5 12.Cf4 Cd7 13.Ne2 Te8 14.0—0 Cf8 15.b4 Ce6 16.Ch5 Dg6 17.Cg3 șahistul american a preluat inițiativa. De aceea Botvinnik va căuta să împiedice 12.Cf4. Vezi diagrama) 11...Te8! 12.Cg3 g6! (Limi-

tează acțiunea calului advers și pregătește avansarea pionului „h”) 13.f3 (După cum se va vedea, duce la mari greutăți. Albul nu va reuși împingerea e3—e4 și acest pion va deveni obiect de atac. Era mai bine 13.Nd3 și 14.0—0. O posibilitate interesantă de remiză prin repetare de mutări ar fi fost 13.Nd3 h5 14.0—0 h4 15.Ce2 h3 16.g3 Df3 17.Cf4 g5 18.Ne2 De4 19.Nd3) 13...h5 14.Ne2 (14.e4? h4) 14...Cd7 15.Rf2 (Din nou nu se poate 15.e4 din cauza 15...h4 16.e5 Dg5. Cum nefavorabil este 15.0—0 h4 16.Ch1 Dg5

sau și 15.0—0—0 Dg5, Petrosian decide să rămână cu regele în centru, dar nici aci nu va fi scutit de neplăceri) 15...h4 16.Cf1 Cf8 (Calul se îndreaptă către f5) 17.Cd2 Te7 18.The1 (M. Tal este de părere că albul trebuia să joace mutarea „antipozițională” 18.f4. Se crează o „gaură” la e4, dar după Cd2—f3—e5 și eventual g2—g4—g5, există șanse de contra joc) 18...Nf5 19.h3 (Acum se oprește avansarea pe coloana „h”, dar apare o „gaură” la g3. Fragil este și pionul h3) 19...Tae8 20. Cf1 Ce6 21.Dd2 (Vezi diagrama. Piesele albe sînt pur și

simplicu sufocate din lipsă de spațiu. Aci, continuînd cu 21...Cg5, Botvinnik putea pregăti sacrificiul nebulului pe h3. Să analizăm puțin mutarea 21...Cg5. Dacă acum 22.Rg1, urmează 22...N:h3 23.g:h3 C:h3+, Unde să duci regele? La 24.Rh1 Dg5 25.Rh2 Dg1+ 26.R:h3 T:e3! și albul este fără apărare pe coloana „g”. De pildă 27.R:h4 T8e4+ 28.f:e4 g5+. Nu ajută nici alte

retrageri: 24.Rh2 T:e3 25.C:e3 Df4+ 26.Rh1 Cf2+ 27.Rg1 Dg3+ 28.Cg2 h3 29.Nf1 h2 mat sau 28.Rf1 Ch3 29.Nd1 Dg1+ și 30...Cf4 mat. Dacă 24.Rg2 T:e3 25.C:e3 Dg5+ 26.Cg4 D:d2 27.Cf6+ Rh8 28.C:e8 Dg5+ cu mat. Mai complicată este sarcina negrului la 22. Dd1 N:h3 23.g:h3 Df5 (la 23...C:h3+ 24.Rg2 T:e3 25.C:e3 Dg5 26.Cg4) 24. Nd3! D:h3 25.f4 dar nu 24.f4 T:e3! 25. C:e3 D:f4+ 26.Nf3 C:h3+ 27.Rf1 Dh2!! Toate aceste variante frumoase pot fi analizate cu plăcere după partidă... Să te hotărăști la sacrificiul nebulului în timpul jocului este însă mult mai greu) 21...Cg7 22.Tad1 Ch5 23.Tc1 Dd6 24.Tc3 Cg3 25.Rg1 Ch5 26. Nd1 Te6 27.Df2 De7 (Botvinnik se decide să mobilizeze la atac și pionii de pe flancul regelui. După g5, Ng6, f5 și f4 poziția albului se va prăbuși) 28.Nb3 g5 29.Nd1? Obligatoriu ar fi fost acum 29.e4, pentru care a și jucat albul la mutarea precedentă Nb3. Lăsînd adversarului cîmpul f4, albul ar fi scăpat de slăbiciunea cronică de la e3. De pildă, 29...Cf4 30.Dd2 Ng6. Acum nu este avantajos 31.e5 din cauza 31...f6 32. e:f6 D:f6 și pionul d4 este în pericol, dar se pare că 31.Tce3 ar fi permis albului să aibe mai multe speranțe, decît în partidă. Continuînd pasiv, Petrosian se va găsi imediat în fața unor greutăți de netrecut) 29...Ng6 (Deschizînd drumul pionului „f”. La 29...Cf4, albul ar fi răspuns 30. Dd2) 30.g4 (În criză de timp, Petrosian forțează evenimentele în mod nefavorabil. Dar o apărare bună, se vede, nu mai exista) 30...h:g3 31.C:g3 Cf4 32.Dh2 (Se amenința și 32...Cd3) 32...

c5 (Nu era rău nici 32... Cd3, obținînd pe adversar să dea calitatea) 33.Dd2 (La 33.d:c5 d4! 33...c4 34.Na4 b5! 35. Nc2 (Nu este mai bine 35.N:b5 Tb8 și 36...Cd3) 35...C:h3+ 36.Rf1 Df6 37.Rg2 Cf4+ 38.e:f4 (Disperare...) 38...T:e1 39. f:g5 De6 40.f4 Te2+ (Tal nu s-ar fi abținut aci desigur de la 40...De2+). În această poziție albul a cedat, fiindcă pierde o piesă.

Cum albului nu i-a reușit în tot cursul partidei să realizeze avansarea e3—e4, era poate mai bine s-o fi jucat chiar de la prima mutare: 1.e2—e4...

Partida a 2-a

54. GAMBITUL DAMEI ACCEPTAT

M. Botvinnik

T. Petrosian

1.d4 d5 2.c4 d:c4 (Poate că este prima acceptare a Gambitului DAMEI în cariera lui Petrosian) 3.Cf3 Cf6 4. e3 c5 (La ultimul campionat al U.R.S.S. a fost adoptat cu succes sistemul 4... Ng4 5.N:c4 e6 6.Db3 N:f3 7.g:f3 Cbd7. Acceptarea sacrificiului de pion (8. D:b7 c5) promite negrului contra joc, iar o dezvoltare liniștită dă albului doar egalitate, cum a arătat partida Gligorici-Smîslov, Hastings 1963) 5.N: c4 e6 6.0—0 a6 7.a4 (Continuarea preferată a lui Rubinstein. Albul împiedică b7—b5, dar slăbește cîmpul b4, pe care se va putea așeza un cal advers. Acum se joacă mai des 7.De2 permițînd b7—b5, cu continuarea 8.Nb3 Nb7 9.a4 Cbd7 10.a:b5 a:b5 11.T:a8 D:a8 12. Cc3 sau 9.Td1 Cbd7 10.Cc3) 7...Cc6 8. De2 c:d4 (Un sistem bun este și 8... Ne7 9.Td1 Dc7 10.Cc3 0—0 11.b3 Nd7 12.Nb2 c:d 13.e:d Ca5. Mai slab este aci 12...Tac8 din cauza 13.d5 e:d5 14. C:d5, Botvinnik-Euwe, Gronningen 1946. Poziția cu un pion izolat în centru, la care tinde Petrosian, a fost temeinic studiată de Botvinnik. Să amintim doar celebra sa partidă cu Vidmar (Nottingham, 1936) încheiată cu un sacrificiu de cal la f7) 9.Td1 Ne7 (O abatere de la schema indicată mai sus se putea face cu 9...d3 10.N:d3 Dc7) 10.e:d4 0—0 11.Ng5 (La 11.Cc3 putea urma 11...Cb4. Lăsînd liberă a treia orizontală, Botvinnik intenționează trecerea celui alt turn pe flancul regelui) 11...Cd5 (Și aci merita atenție 11...Cb4 urmat de Nc8—d7—c6. Schimbul nebulilor de cîmpuri negre slăbește cîmpurile e5 și c5) 12.N:e7 (Dacă 12.N:d5, atunci 12...e:d) 12... Cc:e7 13.Ce5 Nd7 (Mai natural părea 13...b6 și 14...Nb7) 14.Cd2 (Pregătește Cd2—e4—c5 și a4—a5, anihilînd pionii flancului damei și lipsind pe adversar de contra joc) 14...Nc6 15.Ce4 (Calul din e5 este desigur mai tare ca nebulul și albul nu-l schimbă) 15... Cf4 (Fiindcă albul refuză schimbul la c6, Petrosian se decide să scape de celălalt cal, care se îndreaptă probabil la c5 sau chiar g5. Slăbiciunea pionului d4 poate apare doar în final) 16.Df3 N:e4 17.D:e4 Cf5 18.Ta3! Tc8 19.Th3 Cg6 (Este periculos de a înainta pionii: 19...h6 20.Nd3; 19...g6 20. Dh4 La 19... Cf5 este foarte tare 20.

Aspect de la deschiderea meciului. Cei doi competitori M. Botvinnik și T. Petrosian discutînd cu I. Mașin, președintele Uniunii asociațiilor și organizațiilor sportive din U.R.S.S. (dreapta) și E. Valuev, vicepreședintele Uniunii.

Foto: TASS-Moscova

Nb3!) 20.N:d5 e:d5 (La prima vedere, cel mai simplu este aci 20...D:d5. Finalul după 21.D:d5 e:d 22.Tb3 Tc7 23. Cd3 nu este chiar atât de temut) 21. Df5 Dd6 (Altfel 22.Dh5) 22.Tb3! (Trecând la operații pe celălalt flanc și evitând, desigur, cursa 22.C:f7? Df4!) 22...Tc7 23.g3 (La blocada 23.a5 negrul ar fi răspuns 23...C:e5 24.d:e De6 păstrând șanse de apărare) 23...b6 (Și aci 23...C:e5 24.d:e De6 asigura joc bun) 24.Te1! (Pentru ca la 24...C:e5 să reia cu dama) 24...Ce7 25.Df4 Tc2 (Prima mutare activă a lui Petrosian în meci... Suficient pentru apărare! 26.Cd3 Dd8! (Mult mai bine decât schimbul damelor) 27.Dg5 Cc8 (Acum când pionul b5 este bine apărat negrul nu se mai teme de schimb) 28. D:d8 T:d8 29.a5 (Altfel, poziția negrului este de neclintit. La 29.Cb4—29...Tc4) 29...b:a5 30.Tb8 Tf8 31.Ta1 (Probabil mai multe șanse dădea 31.Te5) 31...Ce7 32.T:f8+ R:f8 33.T:a5 Td2 34. T:a6 T:d3 35.Ta8+ Cc8 Remiză.

Partida a 3-a

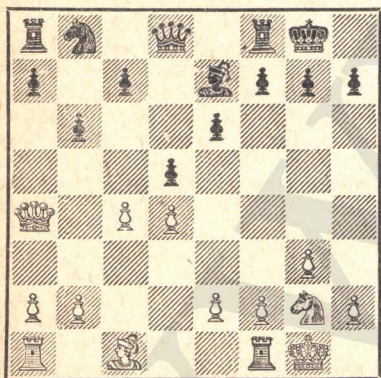
Până acum șalengerul a trebuit să se apere. Dar în a treia partidă, Petrosian folosește o interesantă inovație în deschidere, obligând pe campionul lumii să treacă prin multe minute neplăcute.

55. INDIANA NOUA

T. Petrosian

M. Botvinnik

1.d4 Cf6 2.Cf3 e6 3.g3 b6 4.Ng2 Nb7 5.c4 Ne7 6.0—0 0—0 7. Cc3 Ce4 (Cu o mică intervertire de mutări, partida a intrat în varianta de bază a apărării indiene noi, socotită ca fără pericole pentru negru) 8.C:e4 (De obicei aci se joacă 8.Dc2 C:c3 9.D:c3 f5 după care negrul pînă la urmă eglează, Alehin—Botvinnik AVRO 1938) 8...N:e4 9.Ce1 (Nepericulos pentru negru este socotit și 9.b3 f5 10.Nb2 Nf6 sau 9.Nf4 c6 10.Dd2 d5) 9...N:g2 10. C:g2 d5 11.Da4! (Vezi diagrama. O

mutare nouă și foarte puternică, pregătită probabil din vreme (a fost jucată foarte repede la tablă). Schimbând nebunii de cimpuri albe, negrul ar slăbi cimpurile b7 și c6. De aceea Petrosian oprește dezvoltarea calului negru de pe flancul damei. La 11... Cd7 poate urma 12.c:d e:d 13.Dc6 Cf6

Față în față, campionul mondial și șalengerul său...

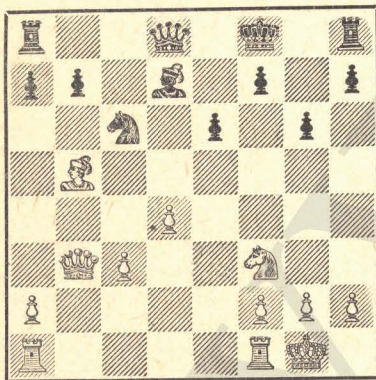
14.Nf4 cu presiune neplăcută pe coloana „c”. Dacă 11...d:c 12.D:c4 c5, atunci 13.d:c N:c5 14.Ne3 N:e3 15.C:e3 sau 14...Cd7 15.Tfd1 Dc8 16.Ta1, în ambele cazuri cu bune perspective pentru alb. În cazul mutării 11...c6 se poate continua metodic cu 12.Nf4 Cd7 13.c:d c:d 14.Ta1) 11...c5 12.Ne3 Dd7 (Campionul mondial face pionii „atirnați”. După 12...c:d 13.N:d4 d:c 14. D:c4 Dc8 (14...Cd7 15.Tfd1) 15.Ta1 Cd7 16.Tfd1 D:c4 17.T:c4 Tac8 18.Ta4 Tc7 19.Ce3 negrul ar fi trebuit deasemeni să lupte cu greutate) 13.D:d7 C:d7 14.c:d e:d 15.Cf4 Cf6 16.d:c b:c 17.Ta1 d4 (Mulți au criticat această mutare, credem pe nedrept. Mai de vreme sau mai tirziu negrul va trebui să joace d5—d4. Dacă albul ar reuși să forțeze mutarea c5—c4, nebunul său se va așeza eficient pe d4. De pildă: 17...Tac8 18.Tc2 Tc7 19. Tf1 Tf8 20.b4 c4 21.Nd4! și poziția negrului ar fi mai rea ca în partidă. După mutarea lui Botvinnik, pionul „c” va rămâne izolat, dar negrul obține contrajoc pe coloana „b”) 18.Nd2 a5! (Altfel, după b2—b3 albul ar putea să înceapă liniștit asediul pionului c5) 19.Cd3 Cd7 20.e3 d:e3 21.N:e3 Tf8 22.Tfd1 a4 23.Rg2 (Nu pare eficient 23.C:c5 C:c5 24.N:c5 N:c5 25.T:c5 T:b2 26.Ta5 Tbb8 (trebuie luat în considerare și 26...Tc8 27.T:a4 h6) 27.T:a8 T:a8 28.Td4. Poziția albului este activă, dar realizarea acestui avantaj pare foarte grea) 23...h6 24.Td2 Tb5 25.Cf4 Cf6 (Posibil și 25...Cb6) 26.Rf3 Tab8 27.Cd3 Cd7 28.Nf4 T8b7 29.Ne3 (Evident, nu 29.Ce5? C:e5 30.N:e5 Ng5) 29...f6 (O decizie importantă, dat fiind că acum cimpul f6 nu mai poate fi folosit de nebun. Dar Botvinnik consideră mai important să ia calului advers cimpul e5) 30.h4 h5 (Altfel albul va înainta la h5) 31.Tc4 Cb6 32.Tcc2 c4 Albul mai are acum o țintă de atac — pionul h5. După mu-

tarea-șablon 32...Cd7 33.Cf4 presiunea albului devine amenințătoare. Sacrificând un pion, campionul obține contrașanse) 33.N:b6 c:d3 34. Tc8+ Rf7 35.Nd4 g5 36.Tc4 Tb4 (La 36...g:h albul ar lua pionul a4) 37. T:b4 T:b4 38.Nc3 Tc4 39.h:g5 f:g5 40. T:d3 Nf6 41.a3 (Petrosian n-a înscris în plic această mutare propunând adversarului său să rezolve la tablă ce final preferă — cel de figuri ușoare sau cel de turnuri. Iar Botvinnik, forțat să ia o hotărâre de răspundere, s-a eliberat totodată de analiza de acasă a „celor mai bune” variante) 41...h4 (Mutarea secretă. După partidă, Petrosian a declarat că a analizat cel mai mult mutarea 41...Ne7) 42.g:h4 N:c3 43.T:c3 T:h4 44.Tc5 (Se pare că apariția acestui turn pe b4 va creia negrului greutatea de netrecut...) 44... Rf6 45.Tb5 Tf4+ 46.Re3 Th4 47.Tb4 Re5 (Și iată turnul alb la locul dorit, dar câștig nu se vede...) 48.Rd3 Re6 49.Tb5 Rf6 50.Re2 Te4+ 51.Rf1 Th4 52.Rg1 Tg4+ 53.Rh2 Th4+ 54.Rg2 Tg4+ 55. Rh3 Th4+ 56.Rg3 Td4 (Campionul mondial a calculat totul... Schimbul turnurilor i-ar permite obținerea remizei în finalul de pionii: 57.Tb4 Re5! 58.T:d4 R:d4 59.Rg4 Rc4 — albul transformă primul, dar negrul are timp să-și aducă pionul la a2) 57.Rf3 Tf4+ 58.Re3 Th4 59.Tb8 Re6 60.Te8+ Rf6 61.Rd2 Rf7 62.Te3 Tf4 63.f3 Th4 64.Rc3 Th3 65.Rd4 Th2 66.b4 a:b3 67.T:b3 Re6 68. Rc5 Rd7 69.Rd5 Te2 70.a4 (Ceva mai greu pentru negru ar fi fost după 70.Tb7+) 70...Rc7 71.a5 Ta2 72.Tb5 Ta4 73.Re5 g4 (Și mai simplu 73...Rc6 74. Td5 g4 75.f4 T:f4 cu remiză) 74.f4 g3 75.Tb3 T:a5+ 76.Re6 Ta6+ 77.Re7 Tg6 78.Tc3+ Rb6 79.Tc1 g2 80.Tg1 Rc7 81.f5 Tg3 82.f6 Te3+ 83.Rf7 Tg3 84.Re6 Te3+ 85.Rf5 Tg3 86.f7 Tf3+. Remiză. Poate avea dreptate Tartakower, spunând: „Finalurile de turnuri nu se câștigă!...”

Partida a 4-a

56. DESCHIDEREA ENGLEZĂ
M. Botvinnik T. Petrosian

1.c4 c5 2.Cc3 Cc6 (Este evident că în vederea meciului Petrosian a trebuit să se pregătească temeinic pentru a combate deschiderea preferată a lui Botvinnik, 1.c4. Aceasta explică alegerea acestei mutări rar jucate, în locul continuării obișnuite 2...Cf6, care a constituit tema multor partide din meciurile Botvinnik—Smîslov) 3.Cf3 g6 4.e3 Cf6 (O altă posibilitate, indicată în „Modern Chess Openings” este 4...d6 5.d4 c:d4 6.e:d4 Ng7 7.Ne3 Ch6 cu joc egal) 5.d4 c:d4 6.e:d4 d5 7.c:d5 (Într-o partidă Nei—Stein, meci 1960, s-a jucat 7.Ne2 și după 7...d:c4 8.d5 Ca5 9.b4 c:b3 10.a:b3 b6 11.b4 Cb7 12. Nf4 Ng7 13.Ce5 albul a obținut un joc superior) 7...C:d5 8.Db3 C:c3 9.Nc4! e6 (Evident, nu 9...Ce4 10.N:f7+ Rd7 11.De6+ și albul câștigă un pion, obținând și atac) 10.b:c3 Ng7 11.Na3 Nf8 12.Nc1 Ng7 13.Nb5 Nd7 14.Na3 Nf8 (Din deschidere, Botvinnik a obținut avantaj și desigur nu este de acord cu remiza prin repetare de mutări, propusă tacit de Petrosian) 15.N:f8 R:f8 16.0—0 (Vezi diagrama. Avantajul albului este incontestabil, dar concretizarea lui nu este de loc ușoară. Reducerea numărului figurilor ușoare micșorează posibilitățile albului de a-și valorifica superioritatea de spațiu și dezvoltare, mai ales că poziția negrului nu prezintă slăbiciuni).

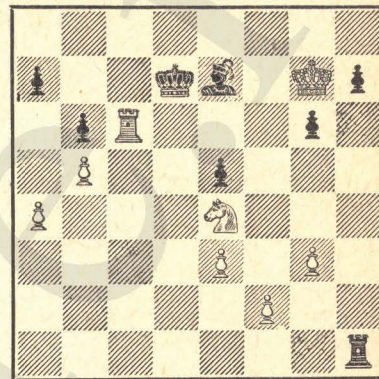
16...Rg7 17.Ne2 b6 18.c4 Df6 (Și pionii „afirmați” ai albului constituie o țintă de atac) 19.De3 The8 20.Ce5 Tad8 21.Tad1 (Era de considerat mutarea 21.a4, cu amenințarea latentă a4—a5. La 21...Ca5, ar fi putut urma 22.Ta3, iar la 21...C:e5 22.d:e5 De7 23.a5 și inițiativa este de partea albului) 21...De7 22.c5 (O alternativă interesantă dar complicată și legată de unele riscuri era 22.f4). 22...C:e5 23.D:e5+ Df6 24.c:b6 a:b6, Remiză la propunerea lui Botvinnik.

Partida a 5-a

57. APĂRAREA GRÜNFELD
T. Petrosian M. Botvinnik

1.c4 g6 2.d4 Cf6 3.Cc3 d5 4.Cf3 Ng7 5.e3 0—0 (Mutarea aceasta a fost propusă de Botvinnik încă acum 25 de ani și în monografia lui Estrin și Kutianin este trecută sub numele de „varianta Botvinnik”) 6.Ne2 d:c4! (Este curios că Botvinnik, a cărui consecvență în susținerea punctelor sale de vedere este bine cunoscută, nu urmează linia de joc recomandată de el însuși și considerată de teorie ca cea mai bună: 6...e6!, de ex. 7.0—0 b6 8.c:d5 e:d5! 9.b3 Nb7 etc) 7.N:c4 c5 8.d5 e6 (Cu aceasta negrul ia asupra sa o slăbire a poziției de pion, obținând schimbul damelor și avans de dezvoltare. Este discutabil dacă acest avantaj dinamic compensează slăbiciunea strategică a structurii pionilor) 9.d:e6 D:d1+ 10.R:d1 N:e6 11.N:e6 f:e6 12.Re2 (Poziția aceasta pune probleme dificile ambelor părți. Negrul trebuie să caute să-și valorifice avantajul dinamic prin înaintarea majorității de pionii pe aripa damei, combinată cu presiunea nebulului g7 pe diagonală mare. Impotriva acestui plan Petrosian se apără foarte precaut) 12...Cc6 13.Td1 Tad8 14.T:d8 T:d8 15.Cg5! (Atacind pionul slab e6 albul câștigă un tempo important pentru aducerea calului la e4, ceea ce forțează schimbul unei perechi de cai datorită atacului asupra pionului c5) 15...Te8 (Necesitatea acestei mutări de apărare vorbește împotriva schemei de deschidere aleasă de negru) 16.Cge4 C:e4 17.C:e4 b6 18.Tb1 (Nu se vede altă posibilitate de a dezvolta figurile de pe flancul damei) 18...Cb4 19.Nd2 Cd5 20.a4 Tc8 21.b3 (Pentru a reda mobilitatea turnului) 21...Nf8 22.Tc1 Ne7 (Manevra nebulului a avut de scop limitarea razei de acțiune a calului alb excelent postat în centrul tablei, dar ea permite următoarea acțiune a albului) 23.b4 c4? (Înaintarea aceasta constituie o greșală, Botvinnik a supraapreciat posibilitatea de a apăra pionul c4, care pînă la urmă va cădea) 24.b5 (Acum pionul negru c4 devine obiectivul de atac al forțelor albe) 24...Rf7 25.Nc3 Na3 26.Tc2 C:c3+ (Schimbul acesta al calului bine plasat este dictat de necesitatea apărării pionului c4. Albul amenință Cd2 urmat de deplasarea nebulului, de ex. 26...Re7 27.Cd2 Rd6 28.Na1) 27.T:c3 Nb4 28.Tc2 Re7 29. Cd2 c3 30.Ce4 Na5 31.Rd3 (Pionul c3 nu mai poate fi apărat, de aceea negrul caută contrașanse prin pătrunderea turnului) 31...Td8+ 23.Rc4! Td1 33. C:c3 Th1 (Poate că totuși cel mai mic dintre rele era finalul de turnuri cu un pion în minus, rezultat după 33... N:c3 34.R:c3) 34.Ce4! (Mai tare decît 24.h3 Tg1 35.f3) 34...T:h2 35.Rd4 Rd7 (Dacă 35...T:g2, atunci 36.Tc7+ Rd8 37.T:h7 și albul câștigă ușor împotriva regelui negru izolat la bandă) 36.g3 Nb4 37.Re5 (Începutul unui foarte interesant marș al regelui alb, care se

aventurează departe în liniile adverse) 37...Th5+ 38.Rf6 Ne7+ 39.Rg7 e5 40. Tc6 Th1 (Ultimele mutări au fost făcute de Botvinnik în criză de timp. Aci partida s-a întrerupt, dar avantajul pozițional al albului este atât de mare încît lui Petrosian nu i-au trebuit decît 8 mutări pentru a câștiga. Vezi diagrama).

41.Rf7 Ta1 (Dacă negrul nu atacă pionul a4, atunci după 42.Te6 cade pionul e) 42.Te6 Nd8 43. Td6+ Rc8 44.Re8 Nc7 45.Tc6 Td1 (La 45...T:a4 ar fi urmat 46.Cc3 Ta5 47.Cd5 T:b5 48. T:c7+ Rb8 49.Td7) 46.Cg5 Td8+ 47. Rf7 Td7+ 48.Rg8 și negrul a cedat. Regele alb s-a dovedit în această partidă o piesă foarte activă.

Partida a 6-a

58. GAMBITUL DAMEI ACCEPTAT
M. Botvinnik T. Petrosian

1.d4 d5 2.c4 d:c4 3.Cf3 Cf6 4.e3 e6 5. N:c4 c5 6. 0—0 a6 7.a4 Cc6 8.De2 Ne7 (În partida a 2-a Petrosian a jucat 8...c:d4, după care a rezultat poziția clasică cu pionul izolat d4, pe care Botvinnik o joacă cu virtuozitate) 9. d:c5 (Continuarea clasică, pe care a jucat-o și Botvinnik în alte partide este 9.Td1. Schimbul la c5 se joacă de obicei în legătură cu mutările a3 și b4, cu dezvoltarea nebulului la b2) 9...N:c5 10.e4 Cg4 (Pentru a răspunde la 11.e5 cu Cd4!) 11.Nf4 Df6 12.Ng3 Cge5 13.C:e5 C:e5 14.Cd2 0-0 15. Tad1 b6 (Din deschidere albul n-a obținut mare lucru. Ca și în partidele a 2-a și a 4-a, micul avantaj de dezvoltare al albului nu poate fi valorificat deoarece poziția negrului nu prezintă obiective de atac) 16.Dh5 C:c4 17.C:c4 a5 18.Ce5 (Cu ultimele mutări Botvinnik a încercat să obțină inițiativa, dar Petrosian rezolvă elegant și simplu problema apărării) 18...De7! 19. Td2 f6 20.Cd3 e5 (Calul din e5 a fost alungat și sfera de acțiune a nebulului g3 restrînsă. Pentru a nu lăsa negrului perechea de nebuni, albul este obligat să schimbe la c5, după care pe tablă rămîn nebuni de culori diferite) 21.C:c5 D:c5 22.Dd1 Ne6 23. Te1 Tac8 24.h3 Db4 25.Te3 Tc4 26.b3 Tc6 27.Rh2 În această poziție Petrosian a propus remiză. Botvinnik l-a invitat să facă mutarea următoare și după 27...b5 a acceptat propunerea.

NOTE TEORETICE

Aspecte actuale în Partida Spaniolă

În al XXX-lea campionat al U.R.S.S., ca de obicei, s-au jucat multe partide interesante din punct de vedere al teoriei deschiderilor. Cum însă majoritatea lor prezintă interes și din punct de vedere al jocului de mijloc sau al finalului ne-am hotărât ca de această

dată să utilizăm o formulă nouă de prezentare a materialului: partidele vor fi redactate în întregime, grupate pe deschideri și precedate de ample comentarii privind noutățile teoretice. În felul acesta se realizează simultan studiul teoriei deschiderilor și cel nu mai puțin important al jocului de mijloc.

Uneori o partidă pierdută aduce celui care-a jucat-o mai multă faimă decât una câștigată. Cel mai tipic caz este cel al celebrei partide Capablanca—Marshall (New York 1918). Marshall a sacrificat un pion, a atacat strălucit și, fără îndoială ar fi câștigat la oricare alt jucător. Dar Capablanca n-a pierdut decât 35 de partide în toată cariera lui șahistă, așa că s-a apărut nu mai puțin strălucit, a respins atacul și... a câștigat. Dar ingeniosul sacrificiu de pion al lui Marshall a plăcut șahiștilor și de atunci încoace, de-a lungul a peste patruzeci de ani, „atacul Marshall“ se joacă mereu, mereu se fac alte analize, mereu se descopăr lucruri noi — când pentru atac, când pentru apărare — astfel că nici pînă astăzi teoria n-a ajuns la o concluzie definitivă asupra acestei variante.

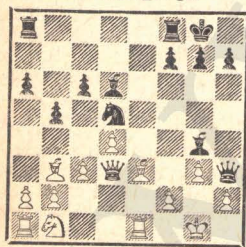
Cu atît mai mult prezintă interes două partide ale lui Tal, în care fostul campion mondial apare ca un adevărat „Ianus“, zeul cel cu două chipuri — odată ca adversar, iar a doua oară ca susținător al atacului Marshall!..

Variantă în discuție a fost următoarea: 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 b5 7.Nb3 0—0 8.c3 d5!2 (Cu aceasta se începe atacul Marshall) 9.e:d5 C:d5 10.C:e5 C:e5 11.T:e5 c6 (Marshall a jucat aci 11...Cf6 după care rezultă un alt grup de variante. Mutarea 11...c6 este considerată de mulți ca mai bună, și are în orice caz avantajul de a fi „ceva“ mai puțin analizată...) 12.d4 (Continuarea cea mai bună. S-a mai încercat aci și 12.N:d5, 12.Df1 și 12.d3) 12...Nd3 13.Te1 Dh4 14.g3 Dh3 15.Ne3! Toate aceste mutări sînt considerate în momentul de față ca cele mai bune de ambele părți... pînă la proba contrarie! Ca o demonstrație a posibilităților de analiză în această variantă este suficient să arătăm că în excelentul manual al lui Sokolski se recomandă ca cea mai bună continuare 15.Dd3 pe baza unei partide Boleslavski—Saighin, Sverdlovsk, 1951, în care a urmat: 15.Dd3 Nf5 16.Df1 Dh5 17.Ne3 Nh3 18.Nd1 Df5 19.De2 Tae8 20.Cd2 c5 21.Cf3! (Într-o partidă a meciului Boieslavski—Bronstein, 1950, aci s-a jucat 21.a3) și albul a obținut avantaj. Dar, să ne întoarcem la partidele noastre...

15...Ng4 16.Dd3 (Vezi diagrama 1)

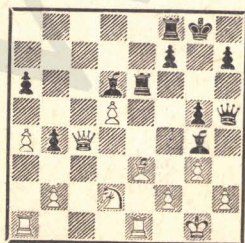
În această poziție, căile lui Tal s-au despărțit. În calitate de „atacator“ el a preferat continuarea 16...f5!2 dar după 17.f4 Tae8 18.Cd2 Rh8 19.N:d5 c:d5 20.Df1 Dh5

1
Tal - Krogus
Boleslavski - Tal

După 16.Dd3

2
Tal - Krogus

După 23.d5!

21.a4 (Foarte tare este și 21.Dg2, cum s-a jucat într-o partidă Zagorovski—Petersen din al III-lea campionat

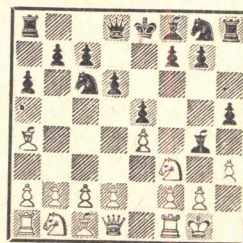
mondial prin corespondență) 21...g5 22.a:b5 a:b5 23.f:g5 T:e3!2 24.T:e3 f4 25.g:f4 N:f4 26.Tg3! D:g5 27.Rh1 Tg8 28.Cf3 Df5 29.T:g4 și albul a obținut avantaj (Boleslavski—Tal, campionatul U.R.S.S. pe echipe, 1962).

În calitate de „apărător“, Tal a avut de combătut continuarea 16...Tae8, considerată în momentul de față ca cea mai bună. A urmat 17.Cd2 Te6! (Mai tare decât 17...Rh8 18.Df1 Dh5 19.N:d5 c:d5 20.f3 Nh3 21.Df2 f5 22.f4 Te4 23.C:e4 f:e4 24.Dd2 Df5 25.a4 cu avantaj pentru alb; Smislov—Johannessen, Olimpiada de la Moscova, 1956) 18.N:d5 (Schimbul la d5 a fost recomandat în această variantă de către Konstantinopolski, dar după 18.Df1 Dh5) 18...c:d5.

Partida Tal—Krogus a continuat astfel: 19.a4 b4 20.Df1 (Numai acum, când negrul a jucat b5—b4, albul joacă această mutare. Deosebirea față de varianta lui Konstantinopolski constă în aceea că după 18.Df1 Dh5 19.N:d5 c:d5 albul nu poate juca 20.a4 din cauza răspunsului foarte tare 20...f5, pe cînd ordinea de mutări aleasă de Tal în această continuare nu mai este periculoasă) 20...Dh5 21.c4 d:c4!2 22.D:c4 g5 23.d5! (Vezi diagrama 2. O lovitură tactică frumoasă și departe calculată) 23...Th6 24.h4 Tc8 25.Dd3 g:h4 (Nu se vede o altă cale de continuare a atacului) 26.N:h6 h:g3 27.f:g3 D:h6 28.Tac1 T:c1 29.T:c1 Nb8 30.Dd4! (Centralizare!) 30...Nd7 31.Tc2 Dh5 32.Ce4 Ne5 33.Dd2 N:a4 34.d6! Dg6 35.Tc5 Nf6 36.C:f6+ D:f6 37.d7 și negrul a cedat.

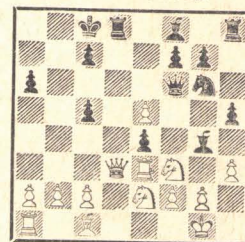
Multe discuții a provocat în ultimul timp și varianta de gambit 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 d6 5.0—0 Ng4 6.h3 h5!2 (vezi diagrama 3).

3
Suetin - Sianovski

După 6...h5

4
Suetin - Sianovski

După 14...d:e4

Aprecierea consecințelor acestei mutări este de mare importanță pentru negru deoarece, după cum s-a văzut în cunoscuta partidă Fischer—Gheller (Bled, 1961) retragerea Nh5 nu este prea bună. Acceptarea sacrificiului de figură, după cum s-a văzut în multe partide, dă negrului un atac puternic. Problema care se pune pentru alb este dacă nu poate înapoia la momentul potrivit materialul în plus, obținînd avantaj pozițional. În partida care urmează Suetin încearcă o nouă linie de apărare pentru a:b (8.Te1 în locul continuării obișnuite 8.d4) dar fără succes.

Suetin—Sianovski: 7.N:c6+ b:c6 8.Te1 (Este interesant că Sianovski, asemenea lui Tal, a jucat și cu albul această variantă, într-o partidă cu Klován, campionatul pe echipe al U.R.S.S., 1961, a cărei desfășurare a fost foarte neobișnuită: 8.d4 Df6 9.d:e5 d:e5 10.h:g4 h:g4 11.Ng5 De6 12.Ch2 g3 și după o serie de complicații albul

a trebuit să lupte pentru remiză în final, cu un pion în minus) 8...Df6 9.Te3 Ce7 10.Cc3 Cg6 11.Ce2 d5 12.d4 0—0 13.Dd3 c5 (Poziția turnului la e3 nu se dovedește prea bună) 14.d:e5 d:e4! (Vezi diagrama 4. Deschiderea acestei partide este foarte originală: nebunul g4 stă în priză de 8 mutări, în care timp se dă o luptă complicată în centru în care, după cit se pare, negrul iese învingător).

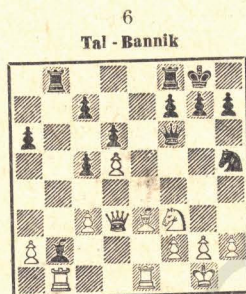
15.D:e4 (15.e:f6 e:d3 16.c:d3 Nf5) 15...Td1+ 16.Rh2 N:f3 17.g:f3 C:e5! 18.Da8+ (D:e5 Nd6) 18...Rd7 19.f4? (Duce la pierdere dar oricum negrul avea avantaj) 19...Cg4+! 20.Rg2 (20.h:g4 h:g4+ 21.Rg2 Th2+! și negrul câștigă) 20...C:e3+ 21.f:e3 Dg6+ 22.Rf2 Ne7! 23.Dg2 D:c2 24.Rf3 Te8 25.Cc3 T:c1 și albul a cedat.

După ce în campionatul al XXIX-lea a luptat cu albul împotriva variantei de gambit 3...f5, în partida cu Holmov în prima rundă a campionatului de anul trecut, Spasski a jucat cu negrul această continuare în partida cu Bannik. Albul a evitat complicațiile jucând o mutare veche, amintită încă în „Handbuch“-ul lui Bilguer (6.Cg3) și a obținut un mic dar clar avantaj pozițional. În jocul de mijloc atât albul, cât și negrul au jucat în unele momente inexact, dar în ansamblu se poate spune că albul a păstrat tot timpul șanse mai bune.

Dupa 19...Th7

Bannik—Spasski: 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 f5 4.Cc3 f:e4 5.C:e4 d5 6.Cg3 Nd6 (Era de considerat 6...Ng4) 7.d4! (Albul nu se lasă antrenat în complicațiile care ar rezulta după 7.C:e5) 7...e:d4 8.C:d4 De7+ 9.Ne3 Nd7 10.Cg5! De5 11.C:d6+ D:d6 12.N:c6 N:c6 13.Dh5+ g6 14.Dg5 Ce7 15.0—0 h6 16.Dg3! 0—0 (După schimbul damelor finalul ar fi fost favorabil albului. Și acum însă, datorită superiorității pe cimpuri negre, albul

păstrează inițiativa) 17.Nf4 Dd7 18.Da3 Rb8 19.The1 Th7 20.N:h6 (Mai tare era 20.Te6!) 20...Cf5 21.C:c6+ D:c6 22.Ng5 Tc8 23.h3 d4 (Cu prețul unui pion negrul a schimbat nebunul slab c6 pentru calul puternic de la d4 și acum obține contrașanse) 24.g4? (Trebuia 24.f3) 24...Cd6 25.Dd3 Dd5 26.h4 D:a2 27.D:d4 Da1+ (Și Spasski se pripesete. Cu 27...Td7! el ar fi pus probleme grele adversarului) 28.Rd2 Da5+ 29.b4 Db5 30.Rc1 b6 31.Te5 Da6 32.Rb1 Cc4 33.Td5 Ca3+ 34.Rc1 Cc4 35.Td3 b5 36.Td8 T:d8 37.D:d8+ Rb7 38.Dd5+ c6 39.Dd4 Tf7 40.Nf6 Da4 41.Dd8 D:b4 (Aci partida s-a întrerupt) 42.Td7+ T:d7 43.D:d7+ Rb5? (Este curios că Spasski greșește după analiză. Se pare că prin 43...Ra6 44.Dc8+ Ra5 45.Nd8+ Cb6 46.De6 negrul ar fi păstrat șanse de remiză) 44.De8+ Rb7 45.De7+ D:e7 46.N:e7 Ce5 47.h5! C:g4 48.h:g6 Ch6 49.Nf8 Cg8 50.Rd2 a5 51.Re3 Rb6 52.Rd4 b4 53.Re5 Rb5 54.Re6 a4 55.Rf7 b3 56.c:b3 a:b3 57.Na3 Ch6+ 58.Rg7 Cf5+ 59.Rf6 Cd6 60.Re6 Ce8 61.f4 c5 62.f5 c4 63.f6! C:f6 64.R:f6 c3 65.g7 Ra4 66.Nd6 și negrul a cedat (66...b2 67.g8D b1D 68.Dc4+ Ra5 69.Nc7+, sau 66...c2 67.g8D c1D 68.Da8+ Rb5 69.Db7+ și negrul pierde dama). Finalul acestei partide este deosebit de interesant.

Varianta pe care o joacă negrul în următoarea partidă constituie un fel de hibrid al apărării Steinitz, care se dovedește lipsit de viabilitate în fața jocului energic al lui Tal, mai ales că negrul nici nu alege cea mai bună continuare (8...Cd7).

Tal—Bannik: 1.e4 e5 2.Cf3 Cc6 3.Nb5 a6 4.Na4 Cf6 5.0—0 Ne7 6.Te1 d6 7.N:c6+ b:c6 8.d4 e:d4 (În partida spaniolă lupta pentru menținerea bastionului central e5 joacă un rol foarte important. Alegerea unei continuări care lasă albului fără luptă superioritatea în centru nu poate fi principial bună. Continuarea consecventă era 8...Cd7, cu o poziție strinsă dar solidă) 9.D:d4 0—0 10.Cc3 c5 11.Dd3 Nb7 12.Nf4 Ch5? (Planul strategic al negrului este atacul asupra punctului e4) 13.Ne3 Nf6 14.Cd5! N:b2 (După 80 minute de gândire negrul acceptă sacrificiul de pion) 15.Tab1 N:d5 16.e:d5 Tb8 (Ceva mai bine era 16...Nf6 17.g4 Dd7 18.h3 g6 19.g:h5 D:h3 după care albul intenționa să joace 20.Nf4!) 17.c3! Df6 (vezi diagrama 6) 18.De2! (Una dintre concepțiile strălucite ale lui Tal. La mutarea aparent bună 18.Nd2 ar fi urmat Dg6) 18...N:c3 (Abia acum a văzut negrul că nu poate juca 18...D:c3 din cauza 19.Nc1! N:c1 20.T:b8 T:b8 21.De8+ T:e8 22.T:e8 mat) 19.T:b8 1:b8 20.Ng5! N:e1 21.N:f6 C:f6 22.D:e1 C:d5 23.g3 h6 24.De4 Cf6 25.Dc6 Tb1+ 26.Rg2 Tb2 27.D:c7 T:a2 28.Db8+ și negrul a cedat.

(Va urma)

Cititorii au cuvîntul

În numărul 10/1962 al Revistei de Șah s-a publicat, sub semnătura candidatului de maestru Ion Moisini, articolul „O variantă răsturnată din Apărarea siciliană“. Autorul, pornind de la partida Bilek—Fischer, Stockholm 1962, pierdută de alb, în care după mutările 1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ng5 e6 7.f4 Db6 8.Dd2 D:b2 9.Tb1 Da3 10.e5 d:e5 11.f:e5 Cfd7 12.Nc4 Ne7 albul a inițiat o acțiune temerară prin 13.N:e6!?, trăgea concluzia, că fără alte întăriți, varianta este favorabilă negrului.

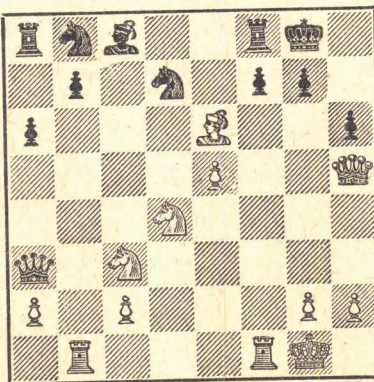
Articolul a suscitat interes în rândurile cititorilor noștri, stimulându-i la analize amănunțite. La redacție am primit scrisorile cititorilor Marin Pahonțu-Niculescu din Borsec și Dan Wolf din București. În analizele lor ambii consideră că după 13...0—0 14.0—0 N:g5 15.D:g5 h6 albul nu trebuie să joace 16.Dh4, așa cum s-a propus în articolul sus menționat, ci 16.Dh5 după care șansele sale cresc considerabil.

În rândurile ce urmează, publicăm analiza lui Dan Wolf, un junior talentat, ca fiind mai completă.

„După 16.Dh5, negrul are la dispoziție trei posibilități principale de apărare: A. 16...

C:e5, B. 16...D:c3 și C. 16...f:e6 (Vezi diagrama 1).

A. 16...C:e5. Cu aceasta, negrul tinde către simplificări, însă în ciuda numeroaselor

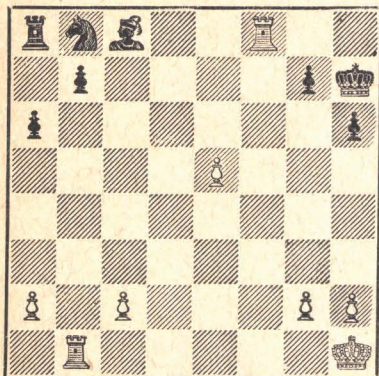
schimburi, poziția sa rămîne mai slabă: 17.D:e5 N:e6 (17...D:c3 18.N:f7+) 18.C:e6 f:e6 19.T:b7! (Mai tare decât 19.D:e6+ la care

negrul poate răspunde nu cu 19...Rh7 20.De4+ Rg8 21.T:f8+ D:f8 22.De6! cu câștig, ci cu 19...Rh8!) 19...T:f1 20.R:f1 Dc1+ 21.Rf2 D:c2+ 22.Re1 Dc1+ 23.Cd1 și câștigă.

B. 16...D:c3. Scopul acestei mutări este ca, în schimbul atacului alb, negrul să obțină compensații materiale. 17.N:f7+. Negrul are acum la dispoziție două căi mai importante: a) 17...T:f7 18.D:f7+ Rh7 (18...Rh8 19.Ce6 D:e5 20.Tb1 Dc3 21.De8+ Rh7 22.Cf8+ C:f8 23.T:f8 și câștigă) 19.Ce6 D:e5 20.Tb1 Dc3 21.Cg5+ urmat de mat: b) 17...Rh8 18.Ce6 Ce6 (După 18...T:f7 19.D:f7+ se ajunge în varianta anterioară) 19.Dg6 D:e5 20.Tb1 Dc3 21.C:f8 C:f8 22.Te8 și câștigă.

C. 16...f:e6. Mutarea aceasta pune albului cele mai grele probleme. 17.C:e6. După părerea noastră, negrul nu are acum decât trei posibilități de apărare: a) 17...T:f1+ 18.T:f1 Dc7 (18...D:c3 19.Df7+ etc.) 19.Df1! Cc6 (19...C:e5 20.Df8+ D:f8 21.T:f8+ Rh7 22.T:c8 Cc6 23.Tc7 și câștigă) 20.Cd5 De8 (20...Da3? 21.Dg6 urmat de mat) 21.Cdc7 (Mai precis decât 21.Dg4 g5 22.C:g5 Cc:e5) 21...De7 22.C:a8 și albul rămîne cu avantajul calității, într-o poziție mai bună: b) 17...De7 18.C:f8 C:f8 19.Cc4 Cbd7 20.Tb1 C:e5 21.T:f8+ R:f8 22.Cf2 cu avantaj. La 20...D:e5 21.Df7+ Rh8 22.Cg3 De5+ 24.Rh1 cu avantaj; c) 17...

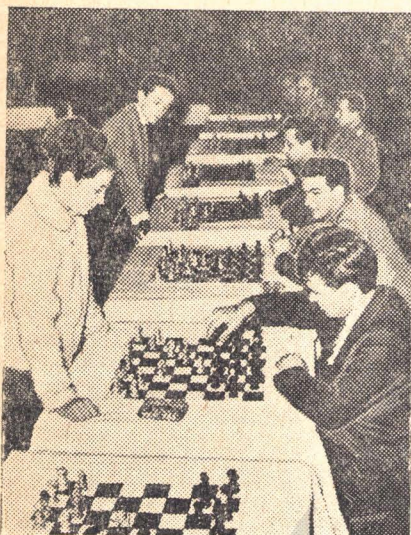
D:c5 18.C:f8 (La 18.Dg6 D:e5 19.C:f8 urmează 19...Dc5+ și 20...C:f8) 18...Dc5+ 19.Rh1 C:f8 20.Df7+ Rh7 21.D:f8 D:f8 22.T:f8 (Vezi diagrama 2).

Poziția rezultată este interesantă: deși pe tablă materialul este aproximativ egal, negrul se găsește în dificultate din cauza lipsei de activitate a pieselor sale. Mutările cele mai naturale 22...Cd7 sau 22...Cc6 par să dea tot albului șanse mai bune, de exemplu: 22...Cd7 23.Te8 b5 24.Tb4 Cb6 25.e6 sau 22...Cc6 23.e6 Tb8 24.Te1 cu poziție superioară în ambele cazuri.

Prin caracterul său tăios, varianta pusă în discuție este foarte interesantă. Redacția invită și alți cititori să-și spună cuvântul în privința eficacității sale.

La 20 de table...

Pentru prima oară la noi, au apărut într-un simultan un jucător și o jucătoare, mutînd alternativ la cele 20 de table puse în față. Campionul țării, maestrul sportului Florin Gheorghiu și maestra internațională Elisabeta Polihroniade au susținut acest original simultan în sala de marmură a Casei Centrale a Armatei, obținînd un rezultat excelent: 19 partide cîștigate și una singură pierdută. În fotografie: un aspect de la simultan.

PARTIDE și FINALURI

DIN PARTIDELE MARILOR MAESTRI

Partida aceasta constituie o excelentă ilustrare a modului cum trebuie tratată tema strategică: „lupta contra nebulunii rău”. Reeditînd modelele clasice ale lui Steinitz și Capablanca, Fischer a jucat cu o uimitoare consecvență logică, nelăsîndu-i nici cea mai mică șansă de salvare lui Reshevsky. Avantajul pozițional obținut din deschidere a fost amplificat și apoi transformat în avantaj material printr-un joc clar și precis, presărat cu mici poante combinate, iar finalul a fost jucat cu o tehnică desăvîrșită.

59. APĂRAREA SICILIANA

R. Fischer S. Reshevsky
Campionatul S.U.A., New York 1963

1.e2—e4
2.Cg1—f3
3.d2—d4
4.Cf3:d4
5.Ch1—c3
6.h2—h3

c7—c5
d7—d6
c5:d4
Cg8—f6
a7—a6
...

În cîteva partide jucate în ultimul timp Fischer a jucat cu succes această mutare pe care majoritatea comentatorilor s-au grăbit să i-o atribuie, considerînd-o o inovație. În realitate mutarea este cunoscută de multă vreme și a fost jucată mult de către maestrul polonez Tarnowski, care a și scris asupra ei un interesant articol în revista „Szachy” (Nr. 7/1961).

6. ...

g7—g6

Această încercare de a adopta formația dragonului nu este cea mai indicată, în primul rînd deoarece de obicei în „dragon” mutarea a7—a6 este inutilă. Nici alte mutări nu s-au dovedit însă mai bune. Najdorf a făcut o experiență neplăcută cu 6...b5 la olimpiada de la Varna (vezi Rev. de Șah 1962, pag. 168), iar Bolboacă a fost bătut cu premiu de frumusețe la turneul zonal de la Stockholm 1962, după 6...Cc6 7.g4 C:d4 8. D:d4 e5 9.Dd3 Ne7 10.g5 Cd7 11.Ne3 Cc5 12.Dd2 Ne6 13.0-0-0 14.f3 albul obținînd avantaj.

În articolul citat Tarnowski mai analizează și alte continuări, de exemplu: 6...c6 7.g4 Cc6 8.Ng2 Dc7 9.0-0 Ne7 10.Cde2 b5 11.a3 Nb7 12.f4 cu avantaj pentru alb (Tarnowski-Witkowski, Katowice 1961), sau 6...c5 7.Cde2 Ne6 8.g4 d5 9.e:c5 C:d5 10.Ng2 C:c3 11.D:d8+ R:d8 12.C:c3 Cc6 13.Ne3 și albul stă mai bine.

7.g2—g4
8.g4—g5

Nf8—g7
...

Mai tare decît 8.Ng2 0-0 9.0-0 Nd7 10.Cde2 Cc6 11.Cf4 sau 11.f4 urmat de f5 și Cf4, cu avantaj pentru alb, cîm recomandă Tarnowski.

8. ...

Cf6—h5

Retragerea la d7 ar fi fost prea pasivă. În planul negrului intră lupta pentru cîmpurile negre din centru (e5 și f4).

9.Nf1—e2
10.Cd4—b3
11.Cc3—d5!

e7—e5
Ch5—f4
...

Acum calul negru trebuie să părăsească punctul f4. Luarea la b3 nu merge din cauza 12.Ng4. După schimbul la e2 albul ar fi rămas cu puternicul cal instalat la d5, de aceea Reshevsky se decide pentru schimbul la d5.

11. ...
12.Dd1:d5
13.Ne2—g4!

Cf4:d5
Cb8—c6
...

O concepție remarcabilă. Nebunul „bun” al negrului este schimbat cu prețul slăbirii

formației de pioni. În plus, albul obține coloana „b”.

13. ...
14.h3:g4
15.Dd5—d1

Nc8:g4
Dd8—c8
...

Necesar pentru a apăra cele două puncte atacate: g4 și indirect c2.

15. ...
16.c2—c3

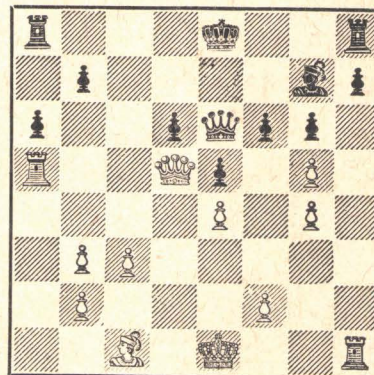
Cc6—d4
...

Schimbul la d1 nu era bun deoarece negrul ar fi obținut un contrajoc puternic pe coloana „c”. Acum, după schimbul la b3, avantajul strategic al albului se conturează. El constă în stăpînirea cîmpului d5, nebulul „bun” față de cel „rău” al negrului și mai multă libertate de acțiune pentru manevrele turnurilor.

16. ...
17.a2:b3
18.Tal—a5
19.Dd1—d5!

Cd4:b3
De8—e6
f7—f6
...

Avantajul pozițional este mai ușor de valorificat în final, de aceea albul forțează schimbul damelor (pe care negrul nu-l poate evita, deoarece la D:g4 ar fi urmat D:b7 cu cîștig de figură, iar după 19...Dd7 poziția negrului ar fi prea pasivă).

19. ...
20.Ta5:d5
21.g5:f6
22.g4—g5
23.Re1—e2
24.Nc1—e3

De6:d5
Re8—d7
Ng7:f6
Nf6—e7
Ta8—f8
Tf8—c8

Albul și-a încheiat prepațiunile și acum va trece la o serie de manevre împotriva slăbiciunilor adverse de la b7 și d6. Negrul n-are nimic mai bun decît să aștepte evenimentele, deoarece n-are la dispoziție niciun plan activ.

25.b3—b4

b7—b5

Amenințarea b4—b5 silește pe negru să-și creeze o nouă slăbiciune la a6.

26.Td5—d1

Pionul d6 este prea bine apărat, de aceea albul își deplasează forțele spre celelalte obiective.

26. . . . Rd7—e6
27. Td1—a1 Te8—c6
28. Th1—h3 Ne7—f8
29. Tal—h1 Tc6—c7
30. Th3—h4 d6—d5

O încercare de a „învia” nebulul. Continuarea tacticii pasive ar fi dus la înrăutățirea treptată a poziției negrului. Albul ar fi continuat cu f2—f4 amenințând eventual f4—f5, iar în cazul luării e5:f4 ar fi apărut diferite posibilități legate de eliberarea cîmpului d4 pentru nebul ca și de pătrunderile pe coloana „f”.

31. Th1—a1! . . .

O mutare fină. Înainte de a bate la d5 turnul negru trebuie îndepărtat de pe linia a 7-a. Importanța acestei manevre se va vedea la mutarea a 34-a.

31. . . . Te7—c6
32. e4:d5+ Re6:d5
33. Tal—d1+ Rd5—e6
34. Td1—d8! Re6—f5

Dacă turnul negru ar fi stat la c7, atunci ar fi fost posibilă apărarea 34...Ng7, deoarece după schimbul la b8 pionul b7 ar fi rămas apărat. Acum, din cauza legării pe linia a 8-a combinată cu necesitatea de a apăra pionul b7, negrul intră în zugzwang și pînă la urmă trebuie să abandoneze acest pion.

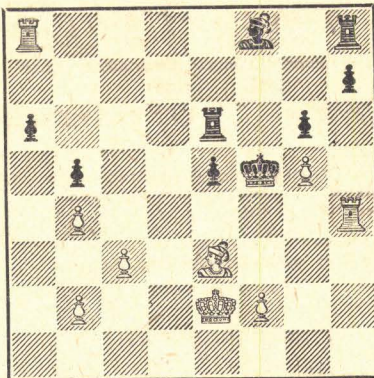
35. Td8—a8 Tc6—e6

La 35...Re6 ar fi urmat 36.Nc5 Ng7 37.T:h8 N:h8 38.T:h7. Regele trebuie să stea la f5 pentru a ataca pionul g5.

36. Th4—h3 Nf8—g7

Negrul trebuie să dea pionul deoarece acum se amenință și Tf3+ cu cîștigarea nebulului.

37. Ta8:h8 Ng7:h8
38. Th3:h7 Te6—c8
39. Th7—f7+ Rf5—g4
40. f2—f3+ Rg4—g3
41. Re2—d3 e5—e4+

Poziția este practic cîștigată pentru alb, dar este păcat că Fischer n-a observat o decizie imediată: 41.Rf1! cu amenințarea 42.Nf2+ și 43.Th7 mat! La 41...Rb4 urma 42.Rg2! În partidă, Reshevsky încearcă să se apere ingenios, dar fără succes.

42. f3:e4 Te8—d8+
43. Ne3—d4 Rg3—g4
44. Tf7—f1 . . .

Dacă negrul ia acum pionul g5, atunci urmează Tg1+ și albul ia pionul g6 după care cîștigă ușor.

44. . . . Nb8—e5
45. Rd3—e3 Ne5—c7
46. Tf1—g1+ Rg4—h5
47. Re3—f3 Td8—d7
48. e4—e5 Td7—f7+
49. Rf3—e4 Tf7—f5
50. e5—e6 . . .

Pionul liber „e” decide partida. Partea tehnică a realizării avantajului a fost jucată de Fischer impecabil.

50. . . . Ne7—d8
51. Nd4—f6 Nd8:f6
52. g5:f6 Tf5:f6
53. Re4—d5 Tf6—f2
54. Tg1—e1!

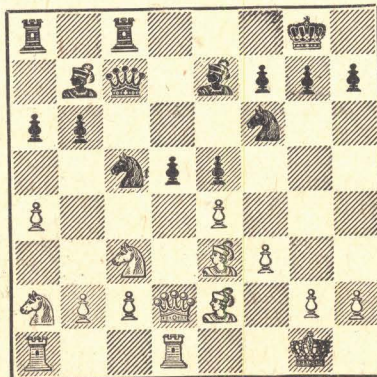
Negrul cedează

Meciul Gheorghiu-Günsberger

60. APĂRAREA SICILIANĂ
A. Günsberger Fl. Gheorghiu
Partida a 2-a din meci

1.e4 c5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 6.Ne2 e5 7.Cb3 Ne7 (O altă posibilitate este 7...Ne6 pentru a pregăti la momentul potrivit înaintarea d6—d5 iar în unele variante — luarea sub control și stăpînirea cîmpului c4) 8.Ne3 0—0 9.0—0 Dc7 10.a4 b6 11.Dd2 Nb7 12.f3 Cbd7 13.Tfd1 Tfc8! (Pregătindu-se pentru această partidă Fl. Gheorghiu era hotărît să joace 13...Tfd8 după care ar fi putut urma 14.De1 d5!? 15.e:d Nb4 cu joc satisfăcător pentru negru. Observînd însă că după 13...Tfd8 albul poate să joace cu mult succes 14.Cd5 ca în partida Gheller—Teschner, Varna 1962, a găsit singur soluția cea mai bună. 13...Tfc8 împiedică pentru moment 14.Cd5 din cauza slăbiciunii de la c2 și de aceea albul trebuie să caute alte căi de joc) 14.Cc1 Cc5 15.C1a2 d5!

(Vezi diagrama. Foarte bine jucată Negrul a apreciat corect toate slăbiciunile poziției sale în ipoteza că albul reușește să-și plaseze piesele pe cîmpul „d5” și de aceea deschide lupta în centru într-un moment cînd posibilitățile

tactice sînt în favoarea sa) 16.C:d5 (Cea mai bună soluție; face posibilă aducerea calului din a2 în joc) 16...C:d5 17.e:d5 Tcd8 18.Cc3 (Mai bine pro-

tabil decît 18.c4 la care negrul ar fi putut juca fie chiar și 18...C:a4 cu joc activ) 18...Ce6! (Această manevră constituie veriga principală a planului conceput de negru în legătură cu eliberarea 15...d6—d5. La nevoie calul de la e6 poate să se plaseze la „d4” sau la „f4” exercitînd o puternică presiune asupra poziției albului) 19.Nd3! Cd4? (Supraapreciază posibilitățile albului după 19...Cf4 care era singura indicată. În varianta: 20.Df2 Td6 21.a5 b:a5 (sau 21...b5) trebuie jucat nu 22.Nc5 ci 22...Tg6! După cum se vede albul nu poate lua calitatea cu 23.Ng6 din cauza 23...N:c5 și nici să joace 23.N:e7 la care urmează 23...Ch3+ 24...C:f2 cu cîștig) 20.f4! (O mutare energetică care scoate în evidență slăbiciunea mutării precedente a negrului) 20...N:d5 (Cu acest

schimb Gheorghiu se hotărăște să cedeze calitatea, cu speranța de a obține totuși o puternică poziție de apărare, speranță care a și fost realizată cu concursul însă al partenerului său) 21.N:d4 e:d4 22.C:d5 T:d5 23.Ne4 Td8 24.N:d5 T:d5 25.Te1 g6 26. Rh1 Rg7 27. Te2 Nf6 28.Tf1 (Intențiile albului nu sînt clare) 28...a5 29.Dd3 Dd7 30.b3 Tc5 31.Td2 (Era de considerat 31.c4!) 31...Dc6 32.Tf3 h5 33.h3 h4 (O analiză atentă a poziției ne arată că albul și-a slăbit în mod ireparabil cîmpurile negre, atît pe flancul negrului cît și pe cel al damei. În acest condiții forța latentă a nebulului de la „f6” crește considerabil. Albul trebuie să joace foarte prudent) 34.De2 b5! 31.a:b5 T:b5 36.Rh2 Tb4 37.Tf1 a4 38.b:a4 T:a4 (Din punct de vedere practic nu se mai vede acum un plan concret de joc pentru alb) 39.Df3 Dc7 40.Rh1 Ta5 41.De4 Dc3 42.Te2 Ta2 43.Tb1 Ta7 (Mutarea de întrerupere) 44.Dd5 (Se putea încerca și o altă idee de joc și anume 44.Dd3 Dc6 45.Te4 pentru a înapoia o calitate și a cîștiga pionul din „d4” dar și în acest caz negrul are o frumoasă apărare prin 45...Ta3!) 44...Ta5 45.Db3 Dc6 46.Db6?? (În dorința de a schimba dama și a intra în finalul de turnuri, albul face o greșală gravă, după care este imediat pierdut) 46...D:b6 47.T:b6 Ta1+ 48.Rh2 d3! (Lovitura de grație. Pierderea unui turn este inevitabilă) 49.c:d3 (Se vede că la 49.Te5 urmează 49...d:c2 și negrul cîștigă) 49...Nd4 50.T:g6+ R:g6 51.g3 h:g3+ 52. R:g3 Td1 și după cîteva mutări, rezistența albului a încetat.

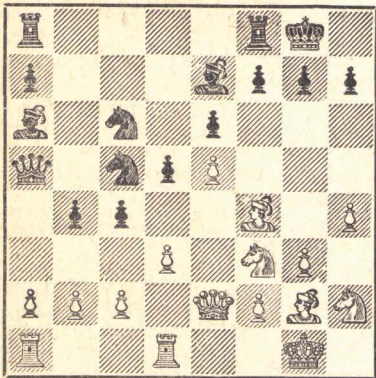
Comentarii de V. Urseanu
maestru al sportului

De la ultimele turnee

61. APĂRAREA FRANCEZĂ

V. Ciocîltea W. Pietsch
Bad—Liebenstein 1963

1.e4 e6 2.d3 d5 (Această formă de tratare a deschiderii s-a jucat cu mult succes de către alb la ultima olimpiadă, Varna 1962. Partida are importanță teoretică, prin modul accelerat în care maestrul Pietsch angajează jocul pe flancul damei și nu-i dă răgaz albului să-și manifeste superioritatea pe flancul regelui) 3.Cd2 Cf6 4. g3 c5 5.Ng2 Cc6 6.Cg3 Ne7 7.0—0 0—0 8. Te1 b5 9.De2 Na6! (În această poziție se obișnuiește 9...a5. Negrul demonstrează că poate angaja jocul pe flancul damei și fără ajutorul pionului, a, ceea ce înseamnă cel puțin 2 timpi în plus față de partida Bronstein — O'Kelly, Beverwijk 1962) 10.e5 Cd7 11. Cf1 b4 12.h4 Da5 13.Nf4 c4! (Cu aceasta negrul își asigură deschiderea coloanelor pe flancul damei și se pune în discuție dacă sistemul jucat de alb mai poate fi ameliorat) 14.C1h2 Cc5 15.Ted1 (Albul a intrat într-o defensivă penibilă. Pionul d3 trebuie apărat. Vezi diagrama)

15...b3! (O mutare excelentă, prin care negrul reușește să slăbească structura de pioni a albului) 16.a:b3 c:d3 (Poanta sacrificiului de pion) 17.c:d3 N:d3 18.De3 (La 18.T:d3 D:a1+) 18... Db5 19.h5 Tfc8 20.h6 g6 21.Ng5 Nf8 (Albul a obținut oarecare inițiativă pe flancul regelui. Negrul are însă un centru puternic și caută să supravegheze cîmpurile negre) 22.Cg4 Ne4 23.Df4 Cd7 24.Te1 N:f3 (Simplificările sînt favorabile negrului, care caută să înlăture caii albului, singurele figuri care pot decide atacul în această poziție blocată) 25.N:f3 Db4 26.De3 Cd4 27.Nd1 Cf5 28.De2 Cd4 29.De3 Cc5 30.Cf6+ (Un șah necesar pentru a împiedica intrarea calului negru la e4) 30...Rh5 31.Tf1 (Pentru a degaja dama de la apărarea turnului. Nu se vede nicio posibilitate de pătrundere în dispozitivul de apărare al negrului) 31...Cf5 32.Df3 N:h6? (Prea optimist! Eliminarea pionului din h6 nu face decât să dea albului căi de acces la rocadă negrului. Mai bine era 32...Tc7, cu amenințarea 33...Cd7, păstrînd deocamdată intactă formația de pioni de la rocadă) 33.N:h6 C:h6 34.Rg2 Rg7

35.Th1 (Absența pionului h se resimte și amenințările albului încep să devină concrete) 35...Dd2 36.Ne2 Th8 (Pentru demobilizarea calului din h5 negrul trebuie să recurgă la această mutare neplăcută) 37.b4! (Inițiativa albului a luat proporții! La 37...D:b4 38. T:h6 R:h6 39.Cg4+ Rg7 40. Df6+ Rg8 41.Ch6+ Rf8 42.D:f7 mat) 37...Ce4 38. C:e4 d:e4 39.Df6+ Rg8 40.Thd1 D:e2 41.Td8+ T:d8 42.D:d8+ Rg7 43.Df6+ Rg8 și neștiind că a ieșit din criza de timp, albul a acceptat remiza, în loc să obțină o victorie frumoasă prin: 44.Tc1 Da6 (44...Df3+ 45.Rg1) 45. Td1!

O partidă valoroasă din punct de vedere teoretic și plină de evenimente surprinzătoare.

Comentarii de M. Rădulescu
maestru al sportului

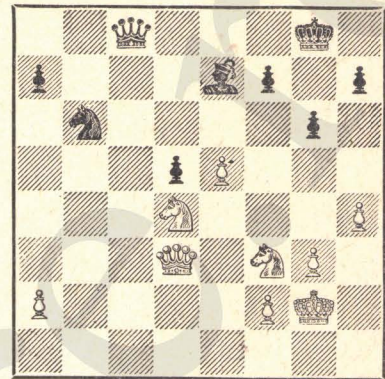
62. GAMBITUL DAMEI

I. Averbach J. H. Donner
Beverwijk, 1963

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cf3 d5 4.Cc3 Ne7 5.c:d5 e:d5 (Varianta schimbului) 6.Ng5 c6 7.Dc2 (Pentru a împiedica aducerea nebulului negru pe cîmpuri albe la f5) 7...g6 (Negrul slăbește flancul regelui, pentru a avea posibilitatea să joace totuși Nf5) 8.e3 Nf5 9.Nd3 N:d3 10.D:d3 0—0 11.0—0 Te8 (Aici era mai precis 11...Cbd7) 12.N:f6 N:f6 13.b4 (Acum se văd urmările inexactității de la mutarea a 11-a a negrului: după schimbul pe f6, negrul menținea controlul pe diagonală a3—f8 și înaintarea pionului alb de pe coloana „b” nu ar fi fost posibilă) 13...Cd7 14.b5 (Era posibil să se joace mai întîi 14.a4, dar nu absolut necesar) 14...Cb6 15.b:c6 b:c6 16. Tac1 (În această variantă, jocul albului se îndreaptă asupra pionilor negri slabi din centru) 16...Ne7 17.Tc2 Nd6 18.Cb1 Tc8 19.Tf1 Df6 20.Cbd2 (Deocamdată pionul c6 nu poate fi luat, din cauza șahului la h2) 20...Tc7 21.g3 (Albul trebuie să piardă un tempo cu această mutare, pentru a evita vreo surpriză pe flancul regelui. Dacă mai tîrziu negrul va încerca să schimbe pionul c, rămîne totuși cu slăbiciunea de la d5) 21...T8c8 22.Rg2 De7 23.e4 Nb4 (După 23...d:e4, avantajul albului este indiscutabil) 24.h4 Dd8 (Nu se putea juca 24...h5, pentru că înaintarea pionului e devine foarte neplăcută). 25.e5 c5 (Negrul nu mai poate aștepta o situație mai favorabilă schimbării pionului „c”, din cauză că albul va împinge la h5 după manevra Cd2—f1—e3) 26.d:c5 T:c5 27.T:c5 T:c5 28.T:c5 N:c5 29.Cb3 Ne7 (Aici, desigur, era mai bine 29...Nf8) 30.Cbd4 (La în supraveghere cîmpul e6 și amenință 31.Cc6) 30...Dc8 (La 30...Dd7, urma 31.De2 și amenințarea 32.e6 devine foarte neplăcută. Vezi diagrama).

31.Db5 Rf8 (Nu merge 31...Dc4 din cauza 32.De8+, dar acum se amenință a2—a4—a5) 32.Cc6 (Împiedică 32...Dc4) 32...Db7 (Pregătește 33...a6, pentru alungarea damei sau a calului alb) 33.Cfd4 a6 34.Da5 Re8 35.C:e7 R:e7 36.

Dc5+ Re8 37.e6 Cc8 (Altfel, negrul nu poate împiedica pierderea unui pion, de ex. 37...Cc4 38.e:f7+ R:f7 39.Cc6 Dd7 40.Cb4) 38.e:f7+ R:f7 39.Cc6 Rg7 40. Dd4+ (Finalul de dame care ar fi

rezultat după luarea pionului d5 ducea la remiză sigură, de ex. 40.D:d5 Ca7 41.Dd4+ Rg8 42.D:a7 D:c6+) 40...Rh6 (Dorind să-și păstreze pionul d5, negrul intră într-o plasă sigură de mat) 41.Df6 și negrul a cedat, pentru că nu mai poate împiedica matul după manevra g3—g4—g5+ sau Cc6—d4—f5+.

Comentarii de I. Averbach
în Buletinul turneului

63. NIMZO-INDIANA

J. H. Donner A. Matanovic
Beverwijk 1963

1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.a3 N:c3+ 5.b:c3 0—0 6.f3 d6 7.e4 e5 (Varianta Sămisch, în care situația albului, cu toată „slăbiciunea” pionului c4, nu este rea) 8.Ce2 Cbd7 (Aici, tradiționalul atac împotriva pionului c4 nu este indicat, de exemplu: 8...Cc6 9.Cg3 Ca5 10.Nd3 b6 11.Cf1 Na6 12.Ce3 și albul stă excelent) 9.Cg3 (Foarte tăios ar fi aici 9.g4) 9...Te8 10.Ne3 Cf8 11. Dd2 De7 12.Rf2 (Albul renunță la rocadă, pentru ca să poată juca la momentul potrivit h2—h4) 12...c5 13.Ne2 Cg6 (Negrul ia măsuri energice pentru apărarea flancului regelui, lăsînd albului libertate pe flancul damei) 14.a4 Dc7 15.a5 Ce7 (Negrul intenționează să forțeze deschiderea centrului; albul însă nu-i va permite acest lucru, decât numai în momentul cînd desfișurarea partidei îi va fi favorabilă) 16.Ng5 Cd7 (Pentru a nu slăbi structura de pioni de pe aripa regelui. Era totuși de încercat 16...Rh8, urmat mai tîrziu de Tg8) 17.N:e7 T:e7 18.Cf5 Te8 (Nu merge 18...Te6 din cauza 19.Dg5 g6 20.Ce7+ Rg7 21.Cd5 Dc6 etc.) 19.d:e5 d:e5 20. Thd1 Cf8? (Probabil 20...Cf6 ar fi fost mai tare) 21.Cd6 Te7 (Se vede ușor că la 21...Td8 urmează 22.Cb5, cu cîștig imediat) 22.Cb5 Dc6 23.Dd8 Te8 24. Dc7 (Amenința schimbul damelor și apoi Ce7) 24...Df6 (Negrul nu-și poate degaja poziția jucînd 24...Ne6, din cauza pierderii pionului e5) 25.D:c5 Ce6 26.De3 a6 27.Cd6 Te7 28.Rg1 Dg5 29. D:g5 C:g5 30.c5 Ce6 (La 30...Tc7 urmează 31.Cb5 Td7 32.Cc7! Tb8 33.c6!) 31.c6 b:c6 32.C:c8 T:c8 33.N:a6 Ta8 34.

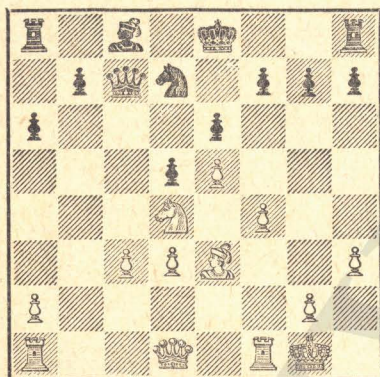
Nc4 (Negrul este pierdut; câștigul nu mai constituie decât o problemă de tehnică) 34...Cc5 35.a6 Tc7 36.Rf2 Rf8 37. Re3 Re7 38.g3 f6 39.f4 Tca7 40.Ta5 Cd7 41.Ne2 h6 42.Tb1 g5 43.f:g5 h:g5 44.h4 g:h4. Aici partida s-a întrerupt, dar negrul a cedat fără să mai reia jocul.

Comentarii de J. H. Donner
în Buletinul turneului

64. APĂRAREA SICILIANĂ

K. Robatschi H. Pilnik
Beverwijk 1963

1.e4 c5 2.Cf3 e6 3.d4 c:d4 4.C:d4 a6 (O continuare care datează încă de la Paulsen, cu o sută de ani în urmă. Mult timp considerată ca prea defensivă, astăzi această părere a fost revizuită și mutarea este apreciată ca oferind posibilități depline de egalare) 5.Cc3 (Se mai joacă Ne2 sau c4) 5... Dc7 6.Nd3 (Mai puțin obișnuit decât 6.Ne2 sau chiar 6.a3) 6...Cc6 7. Ne3 Cf6 8.0-0 Ce5? (Negrul trebuia mai întâi să-și termine dezvoltarea) 9.h3! Nb4 10.f4 C:d3? (Era necesar 10.C:c4 și după 11.N:c4, aproape forțat, D:c4 12.Dd3! D:d3 13.c:d3 negrul și-ar fi putut termina dezvoltarea pieselor. Mutarea din text nu face decât să întărească centrul albului, care beneficiază și de un avans de dezvoltare) 11.c:d3 N:c3 12.b:c3 (12.Tc1? N:d4! 13. T:c7 N:e3+ 14.Rh1 Nb6 și negrul are trei piese pentru damă) 12...d5 (După 12...D:c3? 13.Tc1 ad. lib. 14.Cb3 urmat de 15.Nc5 avantajul de dezvoltare al albului ar fi hotărâtor) 13.e5 Cd7 (Vezi diagrama) 14.f5 C:e5 (La

14...D:e5? 15.Nf4 și dacă 14...e:f5 15. C:f5 0-0 16.Dg4! 15.f:e6 0-0 16.Nf4 f6 (Pionul e6 nu poate fi luat căci urmează 17.De2) 17.N:e5! D:e5 (După 17...f:e5 18.T:f8+ R:f8 19.Df3+ Re8 20. Ta1 cu atac decisiv) 18.Df3+ Te8 19.Tae1 Dg5 20.Df2! b5 21.Te3 Dh5 22.Dg3 Dg5 (Pentru a împiedica 23.De7) 23.De1 b4 (Un sacrificiu de pion pentru a slăbi poziția puternicului cal alb) 24.c:b4 g6 25.Df2 f5 (Albul amenința să câștige pionul f6 cu 26.Tg3 Dh4? 27. T:g6+) 26.Tg3 Df6 27.C:f5 T:e6 (Dacă 27...D:e6 28.Dd4! De5 29.Ch6+ Rg7 30.Tf7+ R:h6 31.Dh4+ urmat de 32. Df4+. Este caracteristic că nici în această etapă a tirzie a partidei negrul nu și-a putut termina dezvoltarea) 28.Dd2! (Dama neagră trebuie să fugă. La 28...Rh8 29.Ch6 Dd4+ 30.Rh1

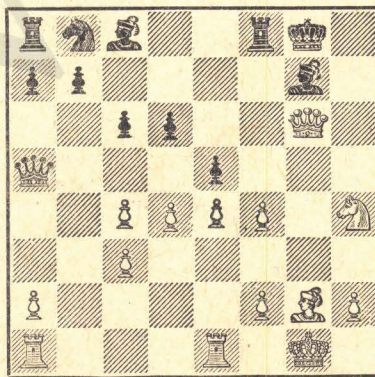
Nb7 31.Tg4 și albul cucerește diagonală vitală h1-h8) 28...Dd8 29.Ch6+ Rg7 30.Tg3 Ta7 31.Tf7+ T:f7 32.T:f7+ Rh8 33.Df4! Db6+ 34.Rh2 g5 (Forțat, căci la Te8 urmează 35.Tf8+) 35.Tf8+ Rg7 36.Tg8+ urmat de mat.

(a.b.)

65. APĂRAREA OLANDEZĂ

R. Holmov A. Bannik
Al XXX-lea campionat al U.R.S.S.

1.d4 f5 2.c4 Cf6 3.Cf3 g6 (Un sistem vechi, readus în practica modernă de către maestrul din Leningrad, care au îmbogățit această deschidere cu analize și numeroase idei noi) 4.g3 Ng7 5.Ng2 0-0 6.0-0 d6 7.Cc3 c6 (Mai des întâlnit este aici 7...Cc6 cu continuările: 8.d5 Ce5 9.C:e5 d:e5 10.e4 e6! cu o poziție aproximativ egală. Într-o partidă Keres-Korcinoi campionatul U.R.S.S. 1962, negrul a jucat mai slab 8...Ca5? și după 9.Da4 c5 10.d:c6! C:c6 11.Td1 Ca5 12.c5! Nd7 13.Da3 albul a stat excelent. Pachman propune continuarea 7...De8 în locul 7...Cc6 sau 7...c6, după modelul partidei Jakab-Ruzinszky (Budapesta 1942) unde după: 8.Cb5 Ca6 9.d5 Nd7 10.Cbd4 e5 11.d:e6 N:e6 12.C:e6 D:e6 13.Cg5 D:c4 14.N:b7 Tb8 15.Ng2 h6 16. Ch3 Cc5 negrul a stat bine. Marele maestru cehoslovac trece cu vederea însă, continuarea 12.b3 în loc de 12. C:e6 și poziția albului este preferabilă) 8.Te1 Ce4 9.Dd3 C:c3 10.b:c3 e5 11.e4 (Cu mutări simple albul a reușit în condiții optime realizarea înaintării e2-e4 atât de importantă în această poziție) 11...Da5 (În faza deschiderii albul stă din ce în ce mai bine. Negrul nu putea egala nici după 11... f:e4 12.D:e4 Nf5 13.De2 Cd7 14.Na3! cu poziție clar mai bună pentru alb) 12.Ng5 Te8 13.Ch4! (O mutare fină, după care albul sacrificând o piesă pentru trei pioni, va demonstra cât de mult poate costa rămânerea în urmă cu dezvoltarea pieselor) 13...f4 14.g:f4 h6 15.N:h6 N:h6 16. Dg3 Ng7 17.D:g6 Tf8 (Vezi diagrama).

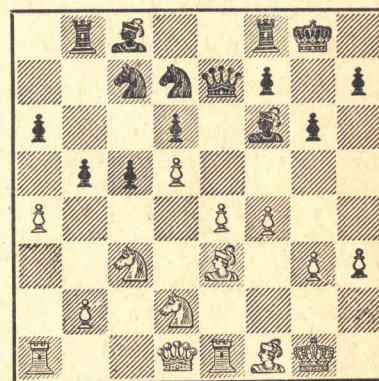
(Cu poziția regelui fără apărări suficiente, negrul trebuie să lupte din greu împotriva amenințărilor care, cu fiecare mutare ce trece, devin de neînlăturat) 18.Cf5 N:f5 19.e:f5 e4 (La 19... Cd7 urma 20.D:d6) 20.f6 T:f6 21.De8+ Tf8 22.De6+ Tf7 23.N:e4 Ca6 24.

Ng6 (Ca rezultat al complicațiilor, poziția negrului a ajuns foarte dificilă și în continuare albul conduce excelent atacul asupra regelui negru) 24... Ta8 25.Dh3 Nf6 26.N:f7+ T:f7 27.Te8+ Rg7 (La 26...R:f7 ar fi urmat 27. Dh7+ Ng7 28.Te7+! R:e7 29.D:g7+ urmat de 30.Te1+ cu câștig ușor, iar la 27...Tf8 28.De6+ Rg7 29.T:f8 urmat de D:f6+) 28.Rh1 Te7 29. Dh8+ și negrul a cedat. O frumoasă partidă de atac, condusă cu multă energie de marele maestru Holmov.

66. APĂRAREA INDIANĂ

V. Korcinoi M. Tal
Al XXX-lea campionat al U.R.S.S.

1.d4 Cf6 2.c4 c5 3.d5 e6 4.Cc3 e:d5 5.c:d5 d6 (Indiana Benoni, una din apărările preferate ale fostului campion al lumii) 6.Cf3 g6 (Un sistem mai liniștit. Mai energic este aici 6.e4 g6 7.f4 variantă mult uzitată în ultimul timp. Ferindu-se de vreo nouă analiză, Korcinoi evită eventuale surprize probabile) 7.g3 Ng7 8.Ng2 0-0 9.0-0 Ca6 10.h3 C7 11.e4 Cd7 (Nu mergea desigur 11...b5 din cauza 12.e5 și deschiderea timpurie a centrului este favorabilă albului) 12.Te1 Ce8 13.Ng5 Nf6 (Tal propune schimbul nebulilor pentru a da damei negre un loc mai acceptabil și pentru a face eventual un câmp liber pentru Ce8. În mod normal Korcinoi va refuza aceasta, având în vedere și locul mai slab care-l ocupă acum nebulul la f6). 14. Ne3 Tb8 15.a4 a6 16.Nf1 De7 17.Cd2 Cc7 18.f4 b5 (Vezi diagrama)

19.e5! (O mutare bună, care scoate în relief slaba poziție a pieselor ușoare negre. Mai bine era 18...Ng7, dar și atunci Korcinoi avea o poziție mai liberă) 19...d:e5 20.Cde4! Dd8 21. C:f6+ C:f6 22.d6 Ce6 23.f:e5 b4 24.Cd5 C:d5 25.D:d5 Nb7 26.Dd2 (După complicațiile din centru, cu un pion avansat, liber și legat, albul are un avantaj clar) 26...Dd7 27.Rh2 b3 28.Tac1 D:a4 (Albul sacrifică corect pionul „a4”, pentru mobilizarea urgentă a pieselor ce nu ocupă locurile cele mai bune ale poziției) 29.Nc4 Nc8 30.Tf1 Tb4 31.N:e6 N:e6 32.Nh6 Te8 33.Dg5 Te4 34.Tf2 (Cel mai bine. După 34. Df6 urma simplu 34...Te2+) 34...f5 (Unica posibilitate împotriva amenințării 35.Dg5. Nu mergea 34...Dd4? din

cauza 35.Td2 D:e5 36.d7! Te2+ 37.Rg1! Tel+ 38.Rf2! sau 37...N:d7 38.D:D T:D 38.T:d7) 35.Df6 Dd7 36.T:c5 Tc4 37.T:c4 N:c4 38.Td2 Ne6 39.Td1 Da7 40.Td2 Dd7 (Aici partida s-a întrerupt și după analiza de acasă, Korcinoi a continuat excelent, ducând la câștig cu precizie, avantajul său pozițional evident) 41. Td1 Da7 42.Nd4! Dd7 (Se amenința 43.d7) 43.g4! a5 44.Rg3 Tb8 45.Rh4 Df7 46.Rg5 (Foarte frumoasă manevra regelui alb, care sprijină substanțial

planul inițiat de alb) 46...f:g4 47.h:g4 Nd7 48.Tc4! a4 49.Tc7 a3 50.T:d7! (Un nou sacrificiu corect, care duce la câștig poziția albului în câteva mutări) 50...D:d7 51.e6 Da7 52.De5! (O mutare excelentă! De apărare a regelui și de sprijin al pionilor avansați...). 52...a:b2 53.e7 Rf7 54.d7 și negrul a cedat. După 54...D:d7 urmează mat în două mutări cu 55. Df6+.

Comentarii de V. Ciocîltea
maestru internațional

De la al XV-lea campionat al R.P.R.

67. APĂRAREA NIMZOVICI

P. Seimeanu Al. Günsberger

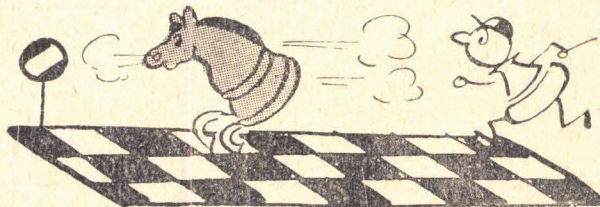
1.d4 Cf6 2.c4 e6 3.Cc3 Nb4 4.Dc2 (O continuare mai rar jucată decât 4.e3 sau 4.a3, dar deloc mai slabă, care dă naștere la un joc complicat, cu șanse de ambele părți) 4...c5 (Aici se mai poate juca și 4...d5 sau 4...Cc6, urmate de înaintarea e6—e5) 5.d:c5 0—0 6.Cf3 (În partida Kotov—Averbach, al XIX-lea campionat al U.R.S.S. s-a jucat 6.Ng5 Ca6 7.a3 N:c3+ 8. D:c3 C:c5 9.N:f6 D:f6 10.D:f6 g:f6 11.f3 a5 12.e4 b6 13.Tad1 a4, cu joc aproximativ egal. La 9.Cf3? Cf4!) 6...Ca6 7.a3 N:c3 8.D:c3 C:c5 9.b4 (Taimanov consideră această mutare îndoienică din cauză că albul rămâne în urmă cu dezvoltarea și recomandă 9.e3 a5 10.Ne2 a4 11.0—0 b6 12.Nd2 Na6 13. Dc2 Tac8, cu joc egal) 9...Cce4 10.Dd4 d6! (În partida Pirc—Golombek, Amsterdam 1950, s-a jucat 10...a5! 11.Nb2 a:b4 12.a:b4 T:a1 13.N:a1 d6 14.Cd2 e5 15.De3 C:d2 16. D:d2 Cc4 17.De3 Nf5, cu joc bun pentru negru. Continuarea din partidă e la fel de eficientă, pregătind înaintarea e6—e5) 11.Cd2 e5 12. De3 C:d2 13.N:d2 Ne6 14.Tc1 b6! (Pregătește atacul pionului c4 după Tc8 și întinde albului următoarea cursă: 15. g3 Tc8 16.c5 b:c5 17.b:c5 d:c5 18.T:c5 T:c5 19.D:c5 D:d2+ și câștigă) 15.Dd3! d5 16.c:d5 D:d5! (Nu era bine 16... N:d5 17.Ng5! sau 16...C:d5 17.e4! și albul se degajează. Acum, cu tot schimbul damelor, dificultățile albului sînt mai mari, din cauza întîrzierii sale în dezvoltare) 17.D:d5 N:d5 18.f3 e4 19.Ng5 Tac8 20.T:c8 T:c8 21.N:f6 (În speranța că negrul va relua cu pionul g, după care, jucînd 22.Rd2, albul se apără. Urmează însă o mutare surprinzătoare care aduce negrului avantaj decisiv) 21...e3! 22.Nb2 Tc2 (Și mai tare era 22...Nb3, urmată de 23...Td8 cu mat imparabil, dar și continuarea din partidă este suficientă pentru câștig) 23.g3 T:b2 24.Rd1 Ne6 25.Rc1 Ta2 26.h4 Nc4 27.h5 f5 28.Th4 b5 29.Nh3 g6 30.Td4 T:e2 31.Td8+ Rg7 32.Td7+ Rf6 33.T:h7 Th2 34.h:g6 e2 35.Rd2 Th1 și albul a cedat.

Comentarii de Al. Günsberger
maestru al sportului

68. INDIANA VECHE

Gh. Mititelu V. Ciocîltea

1.d4 d6 2.c4 g6 3.Cc3 Ng7 4.e4 Cf6 5.h3 0—0 6.Ne3 e5 7.d5 c5 8.Nd3 a6 9.a4 Ch5 (O inexactitate; corect ar fi fost 9...Ce8, acceptînd complicațiile ce survin după 10.g4 f5) 10.g3. (Abia acum vede negrul că la 10...f5 11.e:f5 nu are posibilitatea să reia la f5 nici cu pionul, nici cu o figură, din cauza: 11... g:f5 12. D:h5 sau 11...N:f5 12.N:f5 T:f5 13.g4) 10...De8? (Negrul ține cu orice preț să joace f7—f5 și comite astfel o a doua greșeală) 11.Ne2 f6? (Acum albul va anihila definitiv ideea strategică a negrului — străpungerea prin f7—f5 — și cu aceasta deschiderea se va termina cu avantajul său categoric) 12.N:h5! g:h5 13.g4 b6 14.f3 Dg6 15.Dd2 (Schimbul nebunilor de cîmpuri negre prin 15...Nh6, ar fi ușurat mult apărarea) 15...Cd7 16.Cge2 h4 17.Cc1 Td8 18.Cd3 Cf8 19.Re2 De8 20.Thb1! (Negrul este practic forțat să blocheze flancul damei) 20...a5 21.Ce1 Cg6 22.Cg2 Ta7 23.Tg1 Df8 24.Rd3 Rh8 25. Thf1 Te7 26.Rc2 Negrul nu poate întreprinde nimic deosebit iar albul își aduce liniștit regele pe flancul damei blocat) 26...Nd7 27.b3 Nc8 28.Rb1 Nd7 29.Ra2 Nc8 30.Te1 Nd7 31.Th1 Nc8 32. Df2 (Acum totul este pregătit pentru câștigul pionului h4) 32...Nh6 33.C:h4 N:e3 34.T:e3 Dh6 35.Cg2 Nd7 36.Tee1 Tf7 37.h4 Tg8 38.h5 Ce7 (Nu era bine 38...Cf4 din cauza 39.Dd2 Dg5 40.C:i4 e:f4 41.Ce2 și albul mai câștigă un pion)

39.Ce3 (Calul se îndreaptă spre cîmpul mult vizat f5) 39...Rg7 40.Cf5+ N:f5 41. e:f5 Rf8 42.Ce4 (Este rîndul celui de al doilea cal alb să intre în joc, ocupînd puternicul cîmp central „e4” de unde atacă alte două slăbiciuni ale negrului, pionii „d6” și „f6”) 42...Cc8 43.Teg1 Df4 (Era mai bine 43...Re7, urmată de retragerea damei la f8. Și în acest caz însă avantajul material și pozițional al albului ar fi trebuit să-și spună cuvîntul) 44.h6! 45.Rb2 Rd7 46.Rc3. Partida s-a întrerupt și toate încercările combinative ale lui Ciocîltea de a salva

finalul, au eșuat) 46...Ce7 47.Th5 Tg8 48.Rd3 Cg8 49.Tgh1 Rc7 50.Dg2 Ce7 51.Dh3 Tg8 52.Te1 T7f8 53.Rc2 (Aceasta este poziția analizată de alb. Se amenință 54.Cc3 și 55.Te4 cu prinderea damei) 53...Rd7 54.Cc3 Tg6 55.Th4 Dd4 56.Dh2 Tf6 57.Cb5 C:f5 (Negrul trebuia să intre în combinația începută cu ultima sa mutare; după 57...Df4 58.D:f4 albul câștigă cu ușurință finalul, întrucît cade pionul „f4”) 58.C:d4 C:d4+ 59.Rb2 C:f3 60.Df2 C:e1 61.D:e1 T:g4 62.T:g4 T:g4 63.Df1 Tg6 64.Df5+ Rc7 65.De6 T:h6 66.Df7+ Rd8 67.Df8+ și negrul cedează.

Comentarii de ing. Gh. Mititelu
maestru al sportului

69. DESCHIDEREA ENGLEZA

O. Pușcașu D. Drimer

1.e4 c5 2.Ce2 Cc6 3.d3 (Am ales acest sistem de joc, mai puțin cunoscut, pentru a evita anumite variante ale Apărării Siciliene, în care adversarul meu s-a dovedit un bun cunoscător) 3...g6 4.c4 Ng7 5.g3 d6 6.Ng2 Cf6 7.Cbc3 0—0 8.0—0 (Prin intervenirea de mutări s-a ajuns la una din pozițiile tipice ale partidei engleze, în care albul a dezvoltat calul de pe flancul regelui la e2) 8...Cd4 (O mutare aproape obligatorie, deoarece după înaintarea d3—d4, albul intră într-o poziție cunoscută a Apărării siciliene, în care stă mai bine pozițional) 9.Tb1 a5 10.a3 Nd7 11.Cd5 C:d5 12.C:d4 Ce7 (Schimbul calilor din centru este dezavantajos negrului, de exemplu: 12... N:d4 13.e:d5 b5 14.Ne3 Ng7 15.d4 cu poziție superioară. La 12...Cf6 urmează 13.Ce2! e5 14.Ce3 și 15.f4) 13.Ce2 b5 14.Nd2 b4? (Închiderea jocului pe flancul damei nu poate fi favorabilă decât albului) 15.a4 e5 16.f4 f5 (Se amenința 17.f5) 17.Ne3 Tb8 18.f:e5! N:e5 19.d4! c:d4 20.C:d4 f:e4 21.T:f8 D:f8 22.Cb5! (Slaba colaborare dintre figurile ușoare ale negrului permite albului să cedeze un pion pentru inițiativă) 22...C:b5? (Mai bune șanse de apărare ar fi oferit 22...Ce8, deși și așa poziția negrului este mai slabă) 23.a:b5 Nf5 24.b6 Df7 (Se amenință

foarte tare 25.c5) 25.b3 h5 26. Dc2 Db7 27.Td1 Tc8 28.Da2 Ta8 29.Td5 Da6 30. Da4 Rh8 31.Nf1 Ne6 32.T:e5! (Sacrificiul calității este cu totul îndreptățit; perechea de nebuni a albului și cei doi pionii liberi legați). 32...d:e5 33.c5 Db7 34.c6 Df7 35.Da1 (Mai precis era 35.b7 Tf8 36.Db5 cu câștig imediat) 35...Rh7 36.b7 Tf8 37.Ne2 a4 38.D:a4 Nh3 39.Da1 Dd5 40.Dc1 și după câteva mutări negrul a cedat.

Comentarii de O. Pușcașu,
maestru al sportului

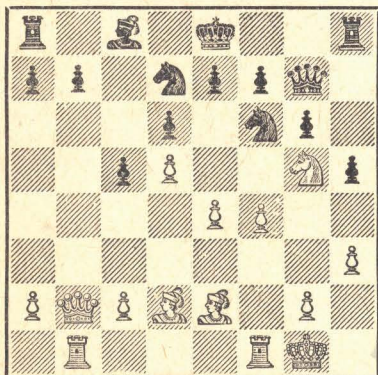
70. APĂRAREA SICILIANĂ

E. Rusenescu

C. Botez

„Cupa 16 Februarie“

1.e4 c5 2.Cf3 g6 3.d4 Ng7 4.Cc3 Da5 5.d5 (Această mutare, paradoxală la prima vedere, rezolvă radical amenințarea de presiune asupra cîmpurilor c3 și d4 avînd în vedere faptul că sacrificiul de pion la c3 este perfect corect așa cum demonstrează partida de față) 5...d6 6.Ne2 N:c3+ (Se pare că negrul vrea să susțină pînă la capăt cauza mutării Da5 deși este evident că acceptarea sacrificiului de pion lipsește pe negru de importantul nebul din g7 oferind albului posibilitatea unei dezvoltări optime) 7.b:c3 D:c3+ 8.Nd2 Dg7 9.Tb1 (Atacarea imediată a pionului b7 împiedică pentru multă vreme dezvoltarea nebulului c8 ameninșînd chiar 10.Nb5+ provocînd pierderea pionului b7 sau derocarea) 9...Cd7 10.0—0 Ch6 (Negrul evită dezvoltarea calului la f6 din cauza legăturii neplăcute după 11.Nc3) 11.Dc1 Cg4 12.Cg5! (Atacul asupra calului g4 este combinat cu pregătirea mutării f2—f4) 12...h5 13.h3 Cge5 14.Db2 (Fără efect sînt continuările 14.f4 Cc4 15.N:c4 Dd4+ urmat de D:c4 sau 14.Nc3 Cf3+; Acum se amenință pierderea calului prin 15.f4) 14...Cf6 15.f4 Ced7 (Vezi diagrama) 16.e5! C:d5 17.e6 D:b2 (În

fața atacului triplu negrul se decide să cedeze calul pentru 3 pioni ceea ce se pare că este cea mai bună soluție, deoarece după 17...C7f6 18.e:f7+ Rf8 19.c4 Cc7 20.Nc3 poziția negrului este fără speranță) 18.e:d7+ N:d7 19.T:b2 f6 (Această mutare slăbește poziția pionilor negri însă și alte continuări nu sînt acceptabile; de ex: 19...Nc6 20.f5!; 19...b6 20.Nf3!; 19...Tb8 20.Nc4 e6 21.Te1 0—0 22.Ce4 cu cîștigul pionului d6) 20.Cf3 Nc6 21.Nd3 Rf7 22.Ch4 f5 (La 22...Thg8 urmează 23.f5 g5 24.Cg6) 23.Cf3 Re8 24.Cg5 Rd7 25.Te1 Cc7 26.c4 Tab8 27.Nc3 The8 28.The2 b5 (La 28...e6 urma foarte tare 29.Ch7 Te7 30.Cf6+ Rd8 31.g4!) 29.Na5 b:c4 30.N:c4 d5 31.Td1 d4 32.N:c7 R:c7 33.Ce6+ Rd6 34.Te5! Tb2 35.T:c5 și negrul cedează deoarece amenințarea 36.T:d4+ duce la grele pierderi materiale pentru negru.

Comentarii de E. Rusenescu

Activitatea șahistă

„ZIUA ȘAHULUI“ IN REGIUNEA BACĂU

Oamenii muncii din regiunea Bacău au îndrăgit de mult șahul. Tineri și vîrstnici, muncitori, colectiviști sau intelectuali își petrec multe din orele lor libere în fața tablei cu 64 pătrate studiînd, antrenîndu-se sau luînd parte la vreuna din numeroasele competiții organizate cu diferite prilejuri. Este suficient un singur exemplu pentru a ilustra atracția pe care o exercită jocul de șah în regiunea Bacău: la prima etapă a întrecerilor din cadrul Spartachiadei de iarnă a tineretului au luat parte nu mai puțin de 36.714 jucători și jucătoare. Un rezultat îmbucurător, desigur, la a cărei realizare a contribuit din plin munca neobosită a comisiei regionale de șah, printre ai cărei activiști se numără și profesorul Ion Bucătaru.

Inițiative valoroase au fost primite cu interes de masa iubitorilor de șah din regiunea Bacău. Una dintre acestea — organizarea unei „zile a șahului“ — a avut darul să suscite un adevărat entuziasm șahist în întreaga regiune. Jucători frumăși din orașul Bacău și din celelalte centre importante, activiști cu experiență în munca organizatorică au întreprins în această zi vizite la aproape toate secțiile de șah existente în regiunea Bacău. Cu această ocazie s-au dat îndrumări practice, concrete, cu privire la organizarea vieții șahiste în cadrul fiecărei asociații sportive, s-a dat un ajutor prețios secțiilor de șah școlarești sau din mediul sătesc.

Îndrumările organizatorice au fost îmbinate cu pricepere cu o largă acțiune de popularizare a jocului de șah.

În fiecare din secțiile de șah vizitate s-au ținut simultane de șah care au stîrnit cel mai mare interes, mulți dintre șahiștii acestor secții luînd parte pentru prima oară la un astfel de eveniment. Printre simultaniștii care au obținut cele mai bune rezultate se numără muncitorul Constantin Stoleru, inginerii Liviu Dobronăteanu, Mircea Botez, medicii Virgil Secară, I. Herer, contabilul Romeo Dumitrașcu și alții. La Moinești, profesoara de matematică Elena Blaga, campioana regiunii, a ținut un simultan numai pentru tinerele fete din acest oraș.

În total, ziua șahului a prilejuit ținerea a 51 simultane de șah în toată regiunea la care au participat peste 700 șahiști. În 12 din asociațiile sportive vizitate s-au ținut și conferințe șahiste, a căror temă a fost evocarea figurii marelui șahist rus, Mihail Cigorin.

Inițiativa comisiei regionale de șah Bacău merită toată lauda. Peste tot, participanții au cerut cu aprindere ca astfel de acțiuni să fie repetate, mai ales în mediul sătesc.

Continuîndu-și munca de propagandă a șahului, comisia regională de șah a invitat la Bacău pe maestrul internațional Theodor Ghițescu pentru a da un simultan în fața șahiștilor băcăuani. Cu greu a putut fi limitat la 25 numărul celor care doreau să înfrunte pe cunoscutul jucător. Trebuie spus că maestrul Ghițescu a avut de înfrînat o rezistență dirză, simultanul încheindu-se după o luptă prelungită cu scorul de 21:4 (+19 = 4 — 2). Au obținut victorii Ionel Mihai și Teodor Timaru.

Maestrul internațional Th. Ghițescu dînd un simultan la uzinele „Steaua Roșie“ Bacău

în țară

Printre cei care s-au dovedit „egali” maestrului găsim pe Georgeta Dăscălescu, o tinăra speranță a șahului băcăuan, profesorul Nicu Sorin și alții.

Mergând cu perseverență pe această cale, șahul băcăuan are perspective din cele mai frumoase.

T. Rădulescu

ACTIVITATE RODINICĂ LA SINAIA

La sfârșitul anului trecut, harnicii muncitori ai uzinelor „I. C. Frimu” din localitate și-au văzut împlinită o dorință destul de veche: în cadrul Asociației sportive „Carpați” a luat ființă secția de șah.

Hotărâți să popularizeze cât mai larg șahul în întreprindere, membrii secției nou înființate au trecut neîntârziați la fapte. După afilierea la Federația Română de Șah și legitimarea jucătorilor, s-au organizat primele concursuri de șah pe asociație, urmate la scurt interval de 16-imile campionatului republican individual masculin pe anul 1963. Acestea au și adus un prim succes șahiștilor de la „I. C. Frimu”: 6 jucători s-au calificat în optimele de finală care se dispută în orașul Sinaia.

Echipa asociației, formată din muncitorii I. Vlădila, C. Georgescu, A. Vișoiu, A. Boplam, D. Tomescu și tehnicienii St. Radu și V. Petrescu, la care se adaugă tinerele eleve Smaranda Mateescu și Elena Vlădila, a avut o comportare remarcabilă în campionatul raionalului Cimpina. Rezultatele obținute până acum îi dau dreptul să se califice la faza regională a campionatului republican de șah pe echipe mixte, unde va avea de înfruntat cele mai tari formații din orașul și regiunea Ploiești.

Foarte instructivă este munca organizatorică desfășurată în această secție de șah. Cu sprijinul asociației sportive și prin strădania tehnicianului Radu Ștefan s-au luat măsuri pentru organizarea unor cursuri de pregătire teoretică a membrilor secției. În acest scop s-a confecționat o tablă de demonstrație și s-a asigurat o parte din literatura șahistă necesară. De asemenea, urmează să se deschidă un curs de arbitri, sub îndrumarea comisiei regionale de șah.

Activitatea desfășurată în secția de șah a Asociației sportive „Carpați” contribuie la înviorearea vieții șahiste din întregul oraș. În afară de înființarea și afilierea la Federația de șah a unor alte secții de șah, anul acesta se vor organiza la Sinaia campionatele orașenești de fete și pentru juniori. Alături de întrecerile din cadrul Spartachiadei de iarnă, aceste concursuri vor contribui, fără îndoială, la atragerea și descoperirea de noi tinere talente șahiste.

D. Varlam corespondent

CAMPIONATUL DE ȘAH AL RAIONULUI ROȘIORI

În sala clubului C.F.R. din Roșiori, s-a desfășurat de-a lungul a două săptămâni campionatul raional de șah pe echipe mixte. La întrecere au luat parte 9 formații; titlul de campioană raională și dreptul de a participa la întrecerile din cadrul etapei regionale au revenit reprezentativei Asociației sportive „Sănătatea”, care a realizat 43 puncte. Bune rezultate au obținut echipele „Știință” 35½ și „Spartac” 26 puncte. În clasament urmează: C.F.R. Roșiori, Timplarul, Mecanizatorul, Victoria, Sporting și Flamura roșie Roșiori.

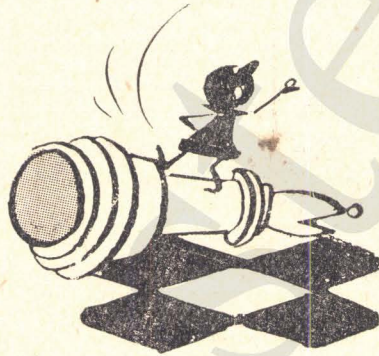
În formația echipei campioane au jucat: I. Buzu, E. Sfîntescu, A. Marinescu, Dr. V. Nițulescu, Comănescu Maria și Betlem Eva. La încheierea competiției, ei au primit insignele de campioni raionali și diplome.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1 Radovici Corvin C.S.O. Petrolul	●	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	11½
2 Partoș Carol „	1	●	1	0	+	1	1	1	1	1	1	1	1	11
3 Butnaru Cornel „	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
4 Mitroiu Ioan „	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	8
5 Sălceanu Vladimir „	0	—	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7½
6 Pogorevici Leonid „	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	7
7 Dinescu Cristache Progresul	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	6½
8 Zara Dan C.S.O. Petrolul	1	0	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	5½
9 Tudor Constantin Progresul	0	0	0	1	—	1	0	1	1	1	1	1	1	5
10 Iliescu Pavel „	1	0	0	1	0	0	0	0	1	1	1	1	1	5
11 Sinescu Mircea Rafinorul	0	0	0	1	0	0	1	1	+	0	1	1	1	5
12 Oprescu Ioan Progresul	0	0	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	4½
13 Sinitaru Victor Petrolul Teleajen	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	1	1	0
14 Hartia Nicolae „	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1½

CAMPIONATELE ORAȘULUI PLOIEȘTI

Corvin Radovici victorios în întrecerea masculină

Ediția jubiliară — a XV-a — a campionatului orașului Ploiești s-a bucurat de o participare aleasă, în frunte cu maestrul sportului Corvin Radovici

și Carol Partoș. Prezența acestora în rândurile concurenților a sporit considerabil interesul în jurul campionatului și a prilejuit disputarea citorva partide valoroase, în care maestrul au avut de înfruntat un adevărat asalt al outsiderilor.

Forța de joc și experiența și-au spus până la sfârșit cuvântul și maestrul Corvin Radovici a câștigat titlul de campion al orașului Ploiești, secondat

la o jumătate de punct de colegul său de echipă, Carol Partoș. Demn de subliniat este rezultatul lui Cornel Butnaru, clasat în imediata apropiere a protagoniștilor întrecerii, la o diferență apreciabilă de puncte față de restul participanților. Meritorie este și comportarea juniorului Dan Zara, a cărui forță de joc crește vizibil de la o competiție la alta.

Rezultatele complete ale campionatului pot fi urmărite în tabelul de mai sus.

C.S.O. Petrolul a câștigat detașat întrecerea pe echipe

Campionii țării au luat un start bun în noua ediție a campionatului republican pe echipe, acumulând 44 puncte din 48 posibile. De altfel, superioritatea categorică a forței de joc a componenților săi n-a lăsat loc decât disputei pentru locul doi, încheiată în favoarea echipei Progresul, cu 36½. Pe locurile următoare s-au clasat: Constructorul 27, Rafinorul, Petrolul-Brazi 24½, Petrochim 23, Flamura roșie 18, Locomotiva 9 și Tehnolemn 5½ puncte.

Echipele Petrolul Teleajen și Unirea, cu toate că au jucători de valoare și cu experiență au absentat în mod nejustificat de la această întrecere.

D. Topciu, corespondent

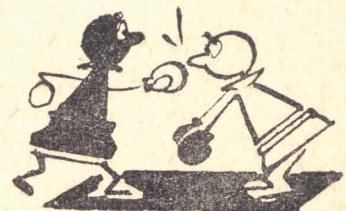
VOINȚA TIRGU MUREȘ CAMPIOANĂ ORĂȘENEASCĂ PE ANUL 1963

La Tirgu Mureș, orașul care va găzdui anul acesta finala campionatului republican pe echipe mixte, lupta pentru înfruntare n-a pus probleme echipei maestrului Soos Bela.

Cele 14 echipe angajate în întrecere au fost împărțite inițial în două serii. Primele trei clasate în fiecare serie au jucat în finala orașenească. Iată clasamentul după încheierea ultimei runde: Voința 21½ puncte, Ilefur 10½, Banca 10, Ciocanul 9½, Lemnarul 8½ puncte.

În echipa învingătoare au jucat: Soos Bela, Pall Gheorghe, Nagy Zoltan I, Ungureanu Emil, Mogori Eugen, Nagy Irén și Péter Judith. După cum se

vede, Voința Tirgu Mureș se anunță ca o formație redutabilă, care va avea

un cuvânt greu de spus în actuala ediție a campionatului republican.

Ion Păuș, corespondent

ȘAHmagazin

În anul 1912 s-a jucat la Londra o partidă care după aceea, timp de o jumătate de secol, a fost reprodusă de nenumărate ori în diverse reviste și manuale. Într-adevăr, combinația finală a acestei partide, în care regele negru face o lungă călătorie de la g8 pînă la g1, unde este făcut mat, este strălucită și merită să fie dată ca exemplu.

Cu ocazia jubileului de 50 de ani al partidei, autorul combinației, Eduard Lasker (omonimul celebrului campion mondial) a publicat unele amănunte foarte interesante asupra modului cum s-a jucat. Este vorba despre o partidă „ușoară”, în care s-a aplicat regula că niciunul dintre ju-

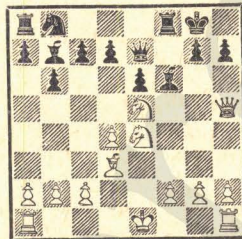
REGULA CELOR 5 MINUTE...

cători nu avea voie să depășească timpul de gîndire al adversarului decît cu maximum 5 minute. Dacă cei doi jucători gîndesc aproximativ egal, atunci partida poate dura chiar foarte mult; de exemplu, dacă la fiecare mutare se utilizează cîte 4 minute, atunci timpul de gîndire este mai mare decît la norma actuală de 16 mutări pe oră. Dacă însă unul dintre jucători a ajuns să depășească timpul celui alt cu 4 minute și acesta din urmă mută repede, se naște imediat o criză de timp foarte periculoasă. Acest sistem de joc care la noi nu se practică, are în special calitatea de a obliga

pe jucători la un tempo egal și destul de rapid de joc.

Să vedem însă ce s-a putut întîmpla într-o partidă jucată în aceste condițiuni.

G. A. Thomas

Eduard Lasker

În poziția din diagramă, rezultată după mutarea a 10-a a negrului (1.d4 f5 2.Cf3 e6 3.Cc3 Cf6 4.Ng5 Ne7 5.N:f6 N:f6 6.e4 d:e4 7.C:e4 b6 8.Nd3 Nb7 9.Ce5 0-0 10.Dh5! De7) a urmat:

11.D:h7+!! (Un început fără cusur: sacrificiu de damă!) 11...R:h7 12.C:f6+ Rh6 13.C5g4+ Rg5 14.h4+ (În acest moment Lasker avea cu 4 minute mai mult decît adversarul său, de aceea n-a mai avut timp să găsească soluția, după unii și mai elegantă: 14.f4+ R:f4 15.g3+ Rf3 16.0-0 mat, sau 15...Rg5 16.h4 mat. Însfîșit, dacă 14...Rh4, atunci 15.g3+ Rh3 16.Nf1+ Ng2 17.Cf2 mat) 14...Rf4 15.g3+ Rf3 16.Ne2+ (Cu o mutare mai devreme se obținea matul prin mutarea 16.Rf1) 16...Rg2 17.Th2+ Rg1 18.Rd2 mat.

Mai rămîne să adăugăm că învinsul din această partidă nu este altul decît cunoscutul maestru internațional care în 1934 a cîștigat turneul de la Hastings, la egalitate cu Euwe și Flohr și înaintea lui Capablanca, Botvinnik și Lilienthal!

„REMIZĂ“

Șahul continuă să fie izvor de inspirație pentru graficieni. Recent, la Expoziția caricaturiştilor din R. P. Ungară, găzduită în sala „N. Cristea” din Capitală, am putut admira două reușite desene pe această temă. Unul dintre ele îl reproducem mai sus — „REMIZĂ...” se intitulează acest desen al caricaturistului maghiar Puszta.

UN MARTE... PAȘNIC

Odată — Olimpianul, mai mare peste zei, Stăpîn pe omenire, pe lucruri și pe-acei Ce nu cunosc nici moarte nici granițe nici timp, Îi cheamă de urgență pe muntele Olimp. Mercur avea misiunea s-alerge fără preget Și să le înmîneze, prin punere de deget. Motivul pentru care au fost chemați aci: Adică, punctul unu al ordinei de zi. Fiindcă Zeus primise o seamă de rapoarte. În care lumea-ntreagă îl demasca pe Marte. Că răspîndind măcelul, în zelu său nebul Distruge tot ce-i nobil, înălțător și bun. Ședința se deschise în zori, la prima rază: — Slăvite Zeus, Marte copiii-mi săgetează, Se plînge Niobee. — O! Jupiter mărit, Rostește Ceres, iată „Pămîntu-i pîrjolit!” — Nu-i rostul vieții, Zeus, pe oameni să-i omori! Răsună și mesagiul, trimes de muritori. Cu fulgerul în mînă, se-ncruntă Zeus, foarte: — Ai avocat? — Mă apăr și singur, spuse Marte. Sînt zeul Strategiei și-al Tehnicei de luptă: Atacul, bătălia și goana ne-nteruptă Constituie menirea și misiunea mea. Eu știu că omenirea de mult nu mă mai vrea Dar nimeni nu e-n stare, nici Jupiter divinul. Să schimbe chiar și-o iotă din tot ce-a scris Destinul! Areopagul tace, adinc impresionat Dar Zeus se ridică și zice răsplat: — Sculați-vă-n picioare și-mi ascultați verdictul! Eu nu înfrunt destinul, dar aplanez conflictul: Lănci, arcuri, catapulte și arme de atac, Stringeți-le pe dată și dați-le la D.A.C. Iar ție, aprig Marte, subtil și combativ, Ca să devii de astăzi, complet inofensiv. Cu spiritul tău tactic, strateg și analist, Îți iau din mînă arma și te declar... șahist!

VICTOR HILMU

Principiile jocului de mijloc: Despre apărare (VI)

În articolul precedent am amintit despre cunoscuta idee a lui Nimzovici, intrată în arsenalul termenilor șahiști sub denumirea de supra-apărare (Überdeckung).

Nimzovici a pornit de la ideea că în orice poziție lupta se desfășoară în jurul a unuia sau mai multe puncte de o importanță vitală din punct de vedere strategic. Un punct strategic „tare” pentru una din părți va constitui fără îndoială un obiectiv de atac pentru adversar, care se va strădui să-l cucerească sau să-i anihileze într-un fel oarecare importanța strategică. De aceea, după Nimzovici, „tot ceea ce poate fi inclus în concepția globală de puncte strategice importante, necesită să fie supraapărat”. Mergând mai departe în argumentarea teoriei sale, Nimzovici afirmă că piesele care „supraapăra” un punct strategic important, chiar dacă par să ocupe poziții pasive, de fapt stau foarte bine și mai curând sau mai târziu iau parte la lupta în jurul respectivului punct de eficiență maximă. Aceasta se referă în special la piesele care exercită funcții de blocadă și la piesele care susțin puncte importante în centru, sau care susțin pionii liberi.

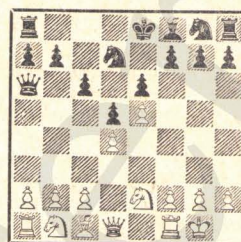
De exemplu, în poziția din diagrama 1, punctul strategic cel mai important al poziției albului este pionul e5 care stăpânește jocul negrului și deci va fi expus atacului. Având în vedere că albul are intenția de a răspunde la un eventual c6—c5 cu d4—c5, urmat de ocuparea importantului punct d4, rezultă că pionul d4 nu reprezintă o susținere suficientă pentru punctul e5. De aci concluzia: pionul e5 necesită să fie supraapărat cu figuri. Desfășurarea următoare a jocului scoate în evidență logica supraapărării: 9.Cd2 Ce7 10.Cf3! Cg6 11.Te1! Nb4 (Cu scopul de a aduce nebulul la c7, după care f7—f8 ar duce la lichidarea avantpostului de la e5) 12.c3 Na5 13.Nf4! 0—0 (Schimbul la f4 ar permite calului alb să ajungă la d3, după care supraapărarea punctului e5 ar fi desăvârșită) 14.Ng3 Nc7 15.Cg5! (...Acum forța interioară a suprapărării se manifestă de o manieră drastică: supraprotectorii aparent lipsiți de viață, calul f3, nebulul g3 și turnul el dezvoltă în mod neașteptat o activitate considerabilă — Nimzovici) 15...Tfe8 16.Cf4 Ch8 17.Dg4 Cf8 18.Te3 b6 (Era mai bine 18...Nd8) 19.Ch5 Chg6 20.Tf3 Te7 și acum albul a câștigat printr-o combinație instructivă: 21.Cf6+! Rh8

(Calul nu poate fi luat: 21...g:f6 22.e:f6 Td7 23.Dh5 urmat de Dh6 și mat imparabil) și acum ar fi putut urma 22.Cf:h7 C:h7 23.C:f7+ T:f7 24.T:f7. Din acest exemplu se vede că piesele angajate în supraapărarea punctului strategic important e5 au fost bine plasate și au luat parte cu succes la atacul la rege.

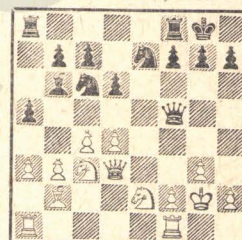
Nimzovici s-a ocupat foarte mult cu pozițiile de tipul celei din diagrama 1, elaborând multe idei interesante în modul de a trata cu albul variația 1.e4 e6 2.d4 d5 3.e5 din apărarea franceză.

Bineînțeles, supraapărarea este aplicabilă în multe alte poziții. De exemplu, în diagrama 2, lupta se dă în jurul importantului punct strategic d4. Dacă negrul reușește să silească pe alb să joace d4—d5, atunci nebulul său de la b6 devine foarte puternic. De aceea albul ia

1
Nimzovici - Giese

2
Nimzovici - Alehin
Baden-Baden, 1925

măsurile de supraapărare a acestui punct: 15.Tad1 Tae8 16.Td2! Dg5 17.Tfd1 Cu această manevră de supraapărare a punctul d4 albul a obținut anihilarea pentru multă vreme a nebulului b6. Pe de altă parte, cum se va vedea în continuare, cele două turnuri albe nu stau atât de pasiv pe cât s-ar părea. A urmat 17...Na7 (Nimzovici consideră această mutare ca foarte bună) 18.Cf4 Cf5 19.Cb5 Nb8 și acum, prin 20.Te2 urmat de 21.Tdel albul ar fi putut să obțină avantaj pozițional, demonstrând în același timp că cele două turnuri aflate aparent pasiv pe coloana „d” ocupau de fapt poziții excelente pentru disputarea stăpânirii coloanei deschise „e”.

(Va urma)

STUDII și PROBLEME

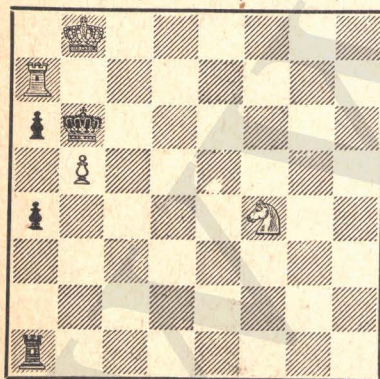

Studii

Concursul nostru internațional pe anul 1963

Arbitru: VL. PACHMAN — Praga

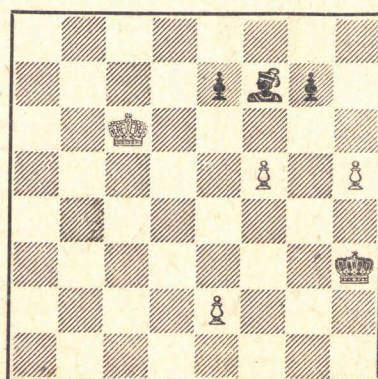
T. B. Gorghiev
Dnepropetrovsk (U.R.S.S.)

478

Alb câștigă

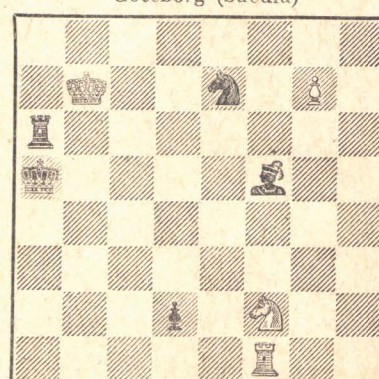
A. P. Kuznețov
Moscova

479

Remiză

H. Källström
Göteborg (Suedia)

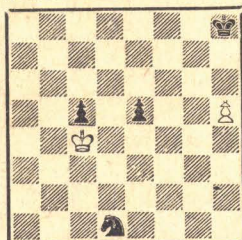
480

Remiză

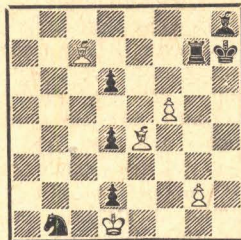
Vladimir Pachman

„Ceskoslovensky Sach“, 1947

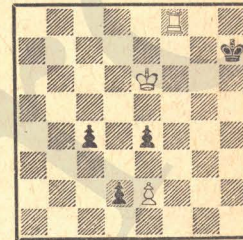
A Remiză

Pr. II „Prace“ 1960

B Remiză

Pr. I Memorial Havel, 1961

C Remiză

A. — 1.Rd5 Rh7 2.R:c5 Cc3 (2...c4 3.Rd4 c3 4.Rd3; 3...Cb2 4.Rc3) 3.Rd6 Ca4 4.Rd5 remiză; 1...c4 2.R:c4 Ce3+ (2...Cf2 3.Rd5; 2...c4 3.Rd4 c3 4.Rd3) 3.Rd3 Cg4 4.Re4 remiză. Manevra de remiză se repetă de 6 ori în soluție!

B. — 1.f6+ Rg8 2.f:g7 Cc3+ 3.Rd2 Ce4+ 4.Rd3 Cc5+ 5.R:d4 Ce6+ 6.Rd5 C:c7+ 7.R:d6

Ce8+ 8.Re7 C:g7 9.g4! Rh7 10.Rf7 Rh6 11.Rg8 remiză. O poziție curioasă!

C. — 1.Tf1 c3 2.Th1+ Rg6 3.Tg1+ Rh5 4.Rf5 Rh4 5.Rf4 Rh3 6.Re3 Rh2 7.Tf1! (7.Ta1? Rg2) 7...Rg2 8.Ta1! remiză; dar nu 2.Rf7? Rh6 3.Rf6 Rh5 4.Rf5 Rh4 5.Rf4 Rh3 6.Re3 Rh2 7.Ta1 Rg2, negrul câștigă. O originală ilustrare a temei remize poziționale, realizată cu minimum de piese.

Arbitrul concursului internațional de studii pe anul 1963 al „Revistei de Șah“ este una din cele mai distinse personalități ale vieții șahiste mondiale. Profesorul Vladimir Pachman din Praga activează de mulți ani în domeniul compoziției șahiste cucerind lauri în concursuri și unanime aprecieri. Este membru activ al comisiei de compoziție șahistă a Federației internaționale de șah (F.I.D.E.). A excelat în mai toate domeniile problemistice, dar în special în cel al problemelor în 3 mutări, unde continuă tradiția generoasă a „școlii cehe“. Preocuparea sa pentru studiile de final nu este de dată recentă.

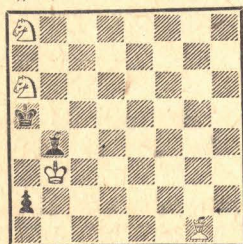
Afirmările sale în acest domeniu s-au făcut cunoscute îndată după război. Dar în anii din urmă, Vl. Pachman dedică tot mai mult din timpul său liber compoziției studiilor, dovadă fiind succesele obținute în recente mari concursuri. În 1960 a obținut locul întâi la concursul revistei sovietice „Șahmatî v S.S.S.R.“, iar un an mai târziu câștigă Memorialul Havel. Alături de reproducerea trei dintre lucrările sale cele mai reprezentative, salutând totodată prezența sa pe scaunul de arbitraj al concursului nostru!

Pe locul I — A. P. Kuznețov

La omologarea rezultatului concursului internațional de studii pe 1961 (publicat în „Revista de Șah“ nr. 10/1962) a survenit o modificare în clasament. La sesizarea primită din partea lui A. P. Kuznețov — Moscova, studiul premiat al lui V. Bron a fost eliminat din concurs, fiind anticipat de lucrarea înfățișată pe diagrama alăturată.

A. S. Gurvici
Premiul I

„Vecernia Moskva“ 1930

Alb câștigă

Soluția 1.Cc6! a1C+ 2.Rb2 Cb3 3.R:b3 Ne5! 4.Nh2 Ng1! 5.Nf4! Ne3 6.Cb6!! N:b6 Nd2 mat; 6...N:f4 7.Cc4 mat; 6...R:b6 7.Cd5+ și câștigă. Studiul lui Gurvici este superior nu numai prin faptul că posedă o variantă de mat în plus, ci și prin economia construcției și a jocului introductiv.

În plus, este de neînțeles cum V. Bron a putut să publice concomitent și în revista poloneză „Szachy“ o lucrare cu conținut foarte asemănător.

V. Bron (Pr. I „Szachy“ 1961)
Re2, Nf4, Cf1, h1 Pc3/Re1, Ng1, Cf5, Pb4 — 1.Cfg3 Ce3+ 2.N:c3 b:c 3.Ng5 Ne3 4.Nf6 Nd4 5.Nh4 Nf6 6.Cf2 N:h4 7.Cd3; 6...R:f2 7.Cd4+.

* În consecință, pe primul loc în concursul nostru de studii pe 1961 promovează lucrarea lui A. P. Kuznețov (Nr. 450). Celelalte lucrări distinse urcă fiecare cu câte un loc în clasamentul concursului.

ERATA

Strecurându-se anumite greșeli de tipar în Nr. 3 al revistei, facem următoarele rectificări:
pag. 39, col. 2, r. 38 — la partida Malich—Ciociltea, mutările 5.d5 c5 (în loc de c6)
pag. 42, col. 1, diagrama — se va scoate pionul b2
pag. 45, col. 3, diagrama 2 — turnul de la b3 este alb
pag. 47, col. 2, diagrama R. Voia — calul alb stă la b6 (nu la d6)
pag. 47, diagrama V. Nestorescu — la c7 este regele alb
cop. IV, col. 3 — la partida Pușcașu—Bilek mutările după diagramă sînt: 21.a:b3 c6 22.Tc6! Dd7 23.N:d8 T:d8 24.d6 b4 etc.

CONCURSUL NOSTRU ÎNTRE DEZLEGĂTORI

Cu acest tabel încheiem concursul nostru de dezlegări pe anul 1962 care în ultima serie cuprinde punctele obținute de participanți la problemele și studiile originale apărute în nr. 10, 11 și 12

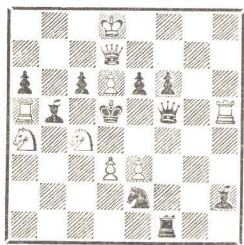
Cele mai bune punctaje au fost obținute de:

1. Szasz Tibor—Sf. Gheorghe 222 puncte
2. Teodoru Costin—Brașov 199 puncte
3. Sataev I.—Leningrad 195 puncte

Numele participanților.	Total precedent	Nr.11/1962		Nr.12/1962		Total general
		1554—1566	1567—1577	1578—1582	472—474	
Albu Mihai — Dolhești	38	—	28	—	—	66
Albișoru C. — București	—	2	4	—	8	14
Banciu M. — Avram Iancu	135	—	10	—	—	145
Balasescu Radu — Suceava	36	5	2	—	—	43
Desmitnicks A. — Cesis (U.R.S.S.)	96	32	26	—	20	174
Diaconu Viorel — Petroșani	53	22	16	3	6	103
Ehrenwerth Imre — Cluj	—	6	—	—	—	6
Fodor Gavril — Borsec	129	—	4	—	—	133
Grosz I. — București	—	22	28	—	—	50
Harinc Friedrich — Satu Mare	—	40	—	—	—	40
Ionescu Vornicu — București	—	—	30	—	17	47
Ivașcu Vasile — București	68	31	29	—	20	148
Jitaruc Const. — Sighișoara	—	—	16	—	—	16
Maricutoiu Gh. — Ros. de Vede	62	10	7	—	—	79
Masek Stelian — București	—	—	4	—	—	4
Nițescu Dan — București	—	—	28	8	17	53
Ristea Gh. — București	55	27	—	—	—	82
Sataev I. — Leningrad	131	33	20	—	11	195
Săsăran Petre — Nistru (Maramureș)	67	23	12	—	—	102
Sperdea Anton — Hunedoara	—	32	41	8	13	99
Szász Tibor — Sf. Gheorghe	117	41	36	8	20	222
Teodoru Costin — Brașov	96	36	36	8	20	199
Tulci Ludovic — Baia Mare	65	26	20	—	—	111
Zaharia Alex. — Medias	—	—	—	24	—	24

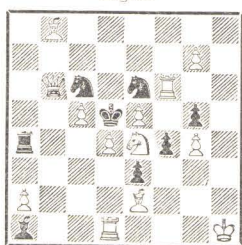
Colegiul de redacție: T. ICHIM (președinte), T. RĂDULESCU (secretar), A. BRAUNSTEIN, V. CHIOSE, E. DOBRESCU, F. HARTMAN, V. NESTORESCU, O. TROIANESCU, V. URSEANU (membri)

B. Nazarov
Salabat (U.R.S.S.)

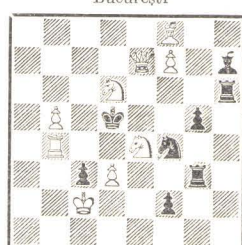
1608 2 ♢

Vojko Bartolović
Zagreb

1609 2 ♢

Eugen Rusenescu
București

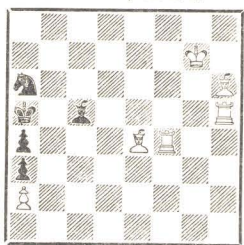
1610 2 ♢

T. H. Amirov
Nahodka (U.R.S.S.)

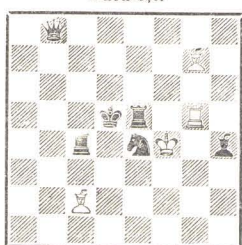
1611 5 ♢

T. H. Amirov
Nahodka (U.R.S.S.)

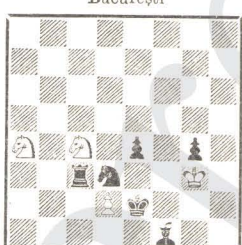
1612 Ajutor 2 ♢
(Joc aparent)

I. Grosu
București

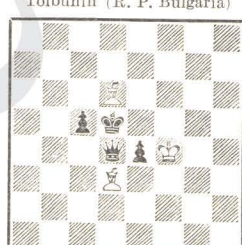
1613 Gemeni: Ajutor 2 ♢
B. — Cal negru în locul Te4
C. — Cu cal negru la e6

Sergiu Than
București

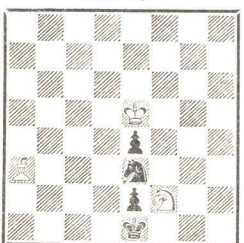
1614 Gemeni: Ajutor 2 ♢
B. — cu nebul alb la a4
C. — cu turn alb la a4

Petko Petkov
Tolbuhin (R. P. Bulgaria)

1615 Ajutor 2 ♢
Gemen: cu Rf4 la f5

Virgil Nestorescu
București

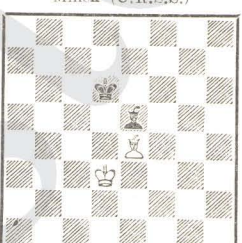
1616 Gemeni: Ajutor 3 ♢
B. — Na3 la e3
C. — Cal alb la a3

Gh. Goșman
Târnăveni (reg. Brașov)

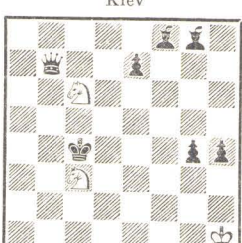
1617 Ajutor 3 ♢

J. Bereznoj și E. Orlov
Minsk (U.R.S.S.)

1618 Ajutor 4 ♢
(duplex)

A. Smogorjevski
Kiev

1619 Ajutor 4 ♢

DEZLEGĂRI

1560 — D. Bani: Intenția autorului: A) 1.Cc5 f:e3 2.Ce4 Ra4 (Tempo) 3.Dc5 Cf4 mat; B) 1.Dc5 f3 2.Dd4 Ra3 (tempo) 3.Cc5 Ce7 mat. Cele două soluții sint evitate alternativ datorită lipsei mutării de tempo. Din păcate, problema are o serie de duble soluții: 1.c3 Ch6 2.Tb3 Cf5 3.Rc4 C:e3 mat sau 1.Db4 Ceg5 2.Rd4 f:e3 3.Rc3 Ce4 mat. La 1...C:f8 2.Rc5 Ra4 3.Rb6 Cd7 mat.

1561 — Z. Pigits: 1.D:h2 Cd6 2.Dg1 Ce4 3.h2 Cd2 mat. Lipsa mutării de tempo împiedică soluția 1.Dd4? Cd6 2.Dg1 Ce4 3.? Cd2 mat.

1562 — S. Than: A) 1.Te6 Re5 2.Re4 C:f4 3.Re5 Cd5 (Dual Ch5) 4.Ne1 f4 mat; B) 1.Ce3+ Rd6 2.Re4+ Re5 3.Td4 Cg1 4.Nd3 f3 mat. Dublă soluție 1...Re6 2.Re4 Cg1 3.Td4 Cf3 4.Nd3 Cg5 mat.

1563 — M. Petrescu: 1.Rd7 b4 2.Re6 b5 3.Ri5 b6 4.Rg4 b7 5.Rh3 b8T 6.Rh2 Th8 mat. Merge însă și 5...b8D 6.Cf1 oriunde Dg3 mat.

1564 — V. Ivașcu: 1.Cg3! (2.Ce4) Curse: 1.Cg7? Ng8!; 1.Ce3? Tb2!

1565 — V. Ivașcu: Intenția 1.Rg5! (2.Te4) Problema mai are însă două soluții: 1.Dg5! și 1.Cd6!

1566 — C. Teodoru: A) 1.Nh6 Ce2 2.Tg5 Cf4 mat; B) 1.Cf3 Ne5 2.Ch2 Tg3 mat.

1567 — L. Braude Intenția autorului: 1.Ce4! (2.Cd4) De5 (Cge5 Cde5 R:e4) 2.Dg6 Cd6 Cg3 Ce5) mat. Spre regret problema se dezleagă și prin 1.Cd4+ sau prin 1.N:f6!

1568 — L. Braude 1.Cd4! (2.De5) Cb:d4 (Ce:d4, D:d4, c:d4) 2.c4 (Ce3, De6, Tf5) mat. Autorul a realizat patru autoblocări pe cimpul de refugiu d4 cu caracter de antidual (evitarea dualurilor posibile ca urmare a caracterului analog al apărărilor). Soluția dublă 1.Cd8 indicată de unii dezlegători este de fapt o frumoasă cursă, negrul avînd apărarea 1...Da1! Mai puțin frumoasă este însă dubla soluție 1.Cc7 neobservată de autor.

CONCURSURI DE COMPOZIȚIE

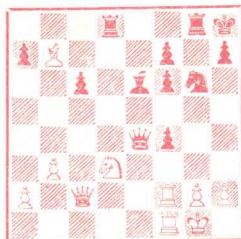
Redacția ziarului SMER din Banská Bystrica — R. S. Cehoslovacă organizează un concurs anual internațional de probleme directe cu mat în 2 mutări. La concurs se admit probleme cu curse, joc aparent sau blocadă completă (White to play). Problemele trimise vor apare la rubrica de șah a ziarului în cursul anului 1963, arbitru fiind maestrul maghiar Ferenc Fleck. Premiile I 150 kcs., Premiul II 100 kcs. și Premiul III 50 kcs. Problemele vor fi trimise pînă cel mai tîrziu la 30.9.1963 pe adresa Josef Linder, Sliac, CSA 29 R. S. Cehoslovacă.

Ziarul olandez „DE WAARHEID” organizează în anul 1963 un concurs anual internațional de probleme directe în 2 și 3 mutări, fără tema impusă. Se acordă două premii la fiecare secție. Problemele vor fi publicate la rubrica de specialitate a ziarului și se vor trimite pe diagrame, cu soluția completă și poziția de control, pe adresa: Wijnand J. van der Leeden Notenplein 29 15 — Gravenhage (Lsd) — 13 — Olanda. Arbitrul concursului este Jacob Haring.

Combinatii portide scurte

Juhovi/ki-Mahergul
Campionatul asociatiei
„Spartak” U.R.S.S. 1962

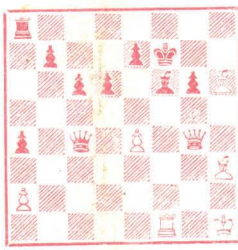
16 Poate juca albul
C:f4?

Konstantinov-Seredenko
Semifinalele Campionatului
U.R.S.S. 1962

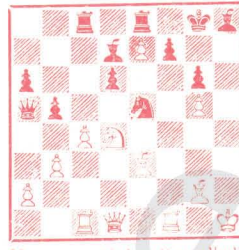
17 Cum continuă ne-
grul atacul?

Zamanov-Tal
Alma Ata 1962

18 Albul la mutare
incheie specta-
culos partida?

Sianovski-Aronin
Campionatul U.R.S.S. 1962

19 Ce jucați cu albul?

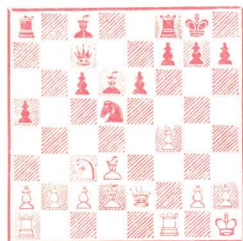
Bronstein-Korcinoi
Meci Moscova-Leningrad 1962

20 Cum decide albul
partida?

71. APARAREA SICILIANA
B. Parma C. B. v. d. Berg
Beverwijk 1963

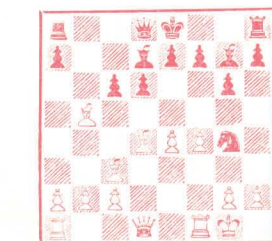
1.e4 e5 2.Cf3 d6 3.d4 cxd4
4.Cxd4 Cf6 5.Cc3 e6 6.f4 Ne7
(Mai obișnuit aici este 6...a6, ur-
mat de Dc7 și Cbd7) 7.Nd4!
(Bine ar fi fost și 7.Ne2) 7...0-0
8.0-0 a6 9.Rh1 De7 10.De2 Ce6
(La 10...Cbd7 ar fi urmat 11.
Nd2 b5 12.a4! b4 13.Ca2 cu joc
foarte bun pentru alb) 11.C:c6 b:c6
12.e5 Cd5 13.e:d6 N:d6 (Dacă
13...Cc3 atunci 14.N:h7+ cu cîș-
tig) 14.Nd2 a5 (O pierdere de
timp; trebuia 14...Cb4 15.Ce4
C:d3 16.D:d3 Ne7 17.Ne3, cu
joc totuși mai bun pentru alb)
15.Ce4! C:f4 (Vezi diagrama).

Nici 15...N:f4 nu ajută de e-
xemplu: 16.Cf6+ C:f6 17.N:f4 Dd7
18.Ne5 Cd5 19.c4 cu avantaj po-
zițional hotărîtor) 16.T:f4! (Un
sacrificiu frumos, începutul unei
combinatii ingenioase) 16...N:f4
17.Cf6+ (Poanta combinatiei) 17...
g:f6 18.Dg4+ Ng5? (Tînărul mare
maestru jugoslav, comentîndu-și
partida, arată că după 18...Rh8
19.N:f4 f5 20.Dh4 jocul se putea
complica, rîmînd totuși net fa-
vorabil albului) 19.N:g5 f:g5 20.
D:g5+ Rh8 21.Dh6 și negrul nu
mai poate face față amenințărilor
imediate ale albului.
(După Buletinul turneului)

72. APARAREA SICILIANA
St. Martiş Tr. Stelian
(Ploiesti) (Braşov)
Meci Regiunea Ploiesti-Regiunea
Braşov, 1962

1.e4 c5 2.Cf3 Ce6 3.d4 c:d4 4.
C:d4 d6 (O mutare mai puțin
uzitată, care însă în continuare
va da naștere la mari complica-
ții) 5.Nb5 Nd7 6.0-0 Cf6 7.Ce3
g6 8.Ne3 Ng7 9.f4! Gg4! (Fără
îndoielă, singura continuare care
pune în discuție sistemul ales de
alb) 10.C:c6 b:c6 11.Nd4! (Vezi
diagrama).

11...Nd4 (Aici ar fi fost foarte
interesant 11...e5 12.f:e5 d:e5 13.
Ne5! e:b5 14.Dd5! Acum, la 11...
Cb6, urmează: 15.Tad1 Te8 16.b4
Ne6 17.Db3 De7 18.Gd5 Nd5 19.
Td5 Nf8 20.Dg3 cu avantaj sau
14...f5 15.C:b5! cu cîștig, dea-
rece nu se vede cum poate fi pa-
rată amenințarea 16.Cd6+) 12.
D:d4 e5 13.f:e5 e:b5 (La 13.
D:5 14.De4 cu avantaj) 14.Ce1
0-0 15.e:d7 D:d7 16.Tad1 Fad8
17.h3 Ce5 18.Tf6 De7 19.T:d6 T:d6
20.D:d6 Dg5 21.Cd5! Cf3+ 22.Rh1
Ch4 23.Cf6+ Rg7 și în același
timp negrul a cedat, deoarece nu
mai poate împiedea, 24.D:f8+ și
C:h7+.

73. APARAREA SICILIANA
G. Peev-Tîngov P. Benkô
Varna, 1962

1.e4 e5 2.Cf3 Ce6 3.d3? (O mu-
tare pasivă, în contradicție cu
evidență cu spiritul acestei deschide-
ri. Dacă albul vrea să joace Sicili-
ana, încheia, în care mutarea d3 are
un rol bine stabilit, atunci trebuie

să joace 2.Cc2 sau Cc3 pentru a
avea posibilitatea să continue mai
tarziu cu 12-f4) 3...g6 4.g3 Ng7
5.Ng2 e5 (Negrul proită de dez-
voltarea înceată a albului și im-
pinge direct la e5) 6.0-0 Gge7 7.
Ne3 d6 8.Dd2 0-0 9.Nh6 (Albul
poacă mecanic, fără să aprecieze
exact poziția apărută pe tablă.
Schimbul nebunilor de cîmpuri ne-
gre acum este favorabil adver-
sarului) 9...f5 (Cu aceasta, iniția-
tiva trece de partea negrului) 10.
N:g7 R:g7 11.Cc3 h6 (Pentru a
împiedica orice încercare de atac
pe flancul regelui) 12.e:f5 (Albul
joacă fără plan: deschiderea co-
loanei f5 și pierderea controlului
asupra cîmpului d5 usurază dez-
voltarea inițiativei negrului) 12...
N:f5 13.Ch4 Ne6 14.f4 Db6 (Dama
negră intră în joc cu tempo; la
14...e:f4 15.g:f4 cu deschiderea
coloanei „g”) 15.f:e5? (O greșală
care permite albului negru să se

instaleze puternic pe cîmpul cen-
tral e5) 15...Ce5 16.Cf3 Cf3+
17.T:f3 T:f3 18.N:f3 Cf5 (De sigur
nu 18...D:b2 19.Tb1 Da3 20.T:b7-)

CITIȚI ÎN NUMĂRUL VIITOR

— Campionatul mondial de șah — Aspecte de
la meciul Botvinnik-Petrosian — Partidele me-
ciului comentate.

— Întîlnirea feminină R. P. Romîna — R.S.F.
Iugoslavia.

— Idei noi în varianta Rubinstein a apărării
franceze — Un articol al maestrului sportului Gh.
Milițelu.

— Finaluri instructive, analizate de maestrul
sportului M. Rădulescu.

— Partide și finaluri — Activitatea șahistă în
țară — Șahul prin corespondență — Șah Maga-
zin — Probleme și studii — Combinații, partide
scurte.

SOLUȚIILE COMBINAȚIILOR

16. Conșins că amenințările pe
cîmpul f2 nu au consistență, albul
a jucat senin 1.C:f4?, după care
ar fi putut anihila inferioritatea
sa materială. Resursele negrului
s-au dovedit însă zdrobitoare: 1...
C:f4, după care albul a și cedat.
Într-adevăr, albul nu poate bate
cu turnul la f4 iar la 2.D:e4 ur-
mează 2...Ch3+ 3.Rh1 C:f2+ și
negrul recîștigă dama, rîmînd
cu două figuri în plus.

17. S-ar părea că negrul este
obligat să schimbe sau să-și re-
tragă dama, după care albul va
reuși să înlăture amenințările ime-
diate. A urmat însă 1...T:f2! albul
nu poate bate cu turnul din cauza
2...N:f2+ și pierde dama, de
aceia a jucat 2.D:h3, cedînd după
2...T:h2+ 3.Tf2 N:f2+.

18. Cu patru pionii pentru o
figură, negrul mai speră în echili-
brarea jocului. Cu un spectaculo-
s sacrificiu de calitate, albul
lichidează fulgerător orice rezis-
tență: 1.T:f6+! și negrul a depus
armele. La 1...R:f6 2.Df4 mat iar
la 1...e:f6 2.Dd7+ urmat de mat.

19. Poziția izolată a damei ne-
gre, permite albului să treacă nes-
tingherit la acțiuni ofensive: 1.
Cf5! g:f5 (Calul trebuie luat din
cauza amenințărilor numeroase pe
care le exercită de pe acest cîmp)
2.e:f5 T:e7 3.Dh5 (Albul alb a-a
conturat acum precis) 3...Ne6 4.f6
Te6 5.N:c6 T:c6 6.Th2 și după ci-
teva mutări negrul a cedat.

20. O poziție în care se pare
că negrul nu mai poate fi îm-
piedecat să încheie lupta în fa-
voarea sa. Dar 1.T:h6+! și Kor-
cinoi a cedat. La 1...R:h6 2.Dh8+
Rg6 3.Dh5+ Rf6 4.g5+ sau 1...
g:h6 2.Dg8+ Rf6 3.Df8+, în am-
bele cazuri cu cîștigul damei.